

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Πανελλήνιος Σύλλογος
Θεματικού Φιλοτελισμού & Νεότητας

Τριμηνιαίο φιλοτελικό & πολιτιστικό περιοδικό

Έτος 13°, Αρ. 50. Απρίλιος - Ιούνιος 2012

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Τριμηνιαία Περιοδική Έκδοση, Έτος 13^ο, Τεύχος 50^ο, Απρίλιος-Ιούνιος 2012
Ιδιοκτήτης: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΜΟΥ

Εκδότης-Διευθυντής: Π.Λεούσης.

Συντακτική Επιτροπή: Π.Λεούσης, Π.Καγκελάρης, Θ. Απέργης

Αγίου Δημητρίου 12, 14452 Μεταμόρφωση. Τηλ. 210 2825134, e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr, <http://themaphila.blogspot.com>

Υπεύθυνος τυπογραφείου: "NO+ADO", Κυριάκος Αλεξίου & Σια ΕΕ
Διανέμεται δωρεάν στα μέλη. Ετήσια Συνδρομή € 15. Εγγραφή € 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γράμμα του προέδρου	1
Η εργατική Πρωτομαγιά	2
Γραμματόσημα της Γης του Πυρός	5
BALKANFILA 2012	6
Η ξιφασκία	8
Αναδρομή στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις	12
Αμπέμπτε Μπικίλα	16
Τα δικά μας και δικά σας νέα.....	18
Χοσέ Μαρτί	19
Το όπιο	20
"Jolly Roger"	23
Ανοιχτή Επιστολή: <i>Η τεχνική των παραθύρων</i>	24
Τιμή σε Ιταλό ταχυδρόμο	27
Το αλπακά	28
Αχ! Αυτό το πλάνο	29
Ο Τουταγχαμόν και τα ...οικογενειακά του!	30
Όταν ο Μπετόβεν διέγραψε τον ...Χίτλερ!	33
Από το τσακμάκι στον αναπτήρα	34
Καρέτα- καρέτα	37
Χαρμαντίρ Σαχίμπ, ο μεγάλος χρυσαφένιος ναός ..	38
Νέες εκδόσεις Ελλάδας - Κύπρου - ΟΗΕ	40
Διεθνείς εκθέσεις	43
"Φράκιε", ένα παράξενο έθιμο!	44

CONTENTS

Editorial	1
The labour day	2
Stamps of the Tierra del Fuego	5
BALKANFILA 2012	6
The fencing	8
History of the Hellenic philatelic exhibitions	12
Abebe Bikila	16
Philatelic news	18
Hose Marti	19
The opium	20
"Jolly Roger"	23
Open letter: <i>The technique of "windows"</i>	24
Honor to an Italian postman	27
The alpaca	28
Thematic plans	29
Tutankhamun and his ...family affairs!	30
When Beethoven deleted ...Hitler!	33
From tinderbox to lighter	34
Caretta-caretta	37
Harmandir Sahib, the great golden temple	38
New issues of Greece, Cyprus, UN	40
International exhibitions	43
"Fracchie", a strange custom!	44

Εικόνα εξωφύλλου: Γραμματόσημα από το άρθρο "Ο Τουταγχαμόν και τα ...οικογενειακά του!".

THE THEMATIC PHILATELIST

Quarterly Journal. Year 13th. No 50, April-June 2012

Owner: THE PANHELLENIC SOCIETY OF THEMATIC PHILATELY

Editor-Director: Pantelis Leoussis

Editorial Committee: P. Leoussis, P. Cangelaris, Th. Apergis

Address: 12, Agiou Dimitriou Str., GR-14452 Metamorphosi, Athens

Tel. +31- 210-2825134; e-mail: p_leoussis@hotmail.com

www.thematic-philatelist.gr, <http://themaphila.blogspot.com>

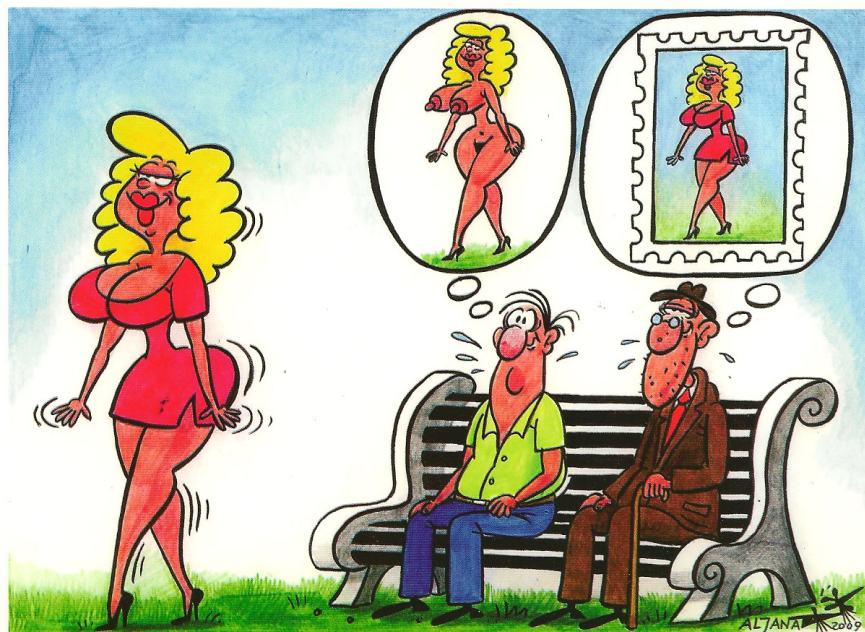
The journal is distributed gratis to the members

Annual subscription € 15. New members' subscription € 5

Διοικητικό Συμβούλιο 2011-2013 Πανελληνίου Συλλόγου Θεματικού Φιλοτελισμού

Παντελής Λεούσης Πρόεδρος,
Παναγιώτης Καγκελάρης Αντιπρόεδρος,
Σπύρος Παπαγιάννης Γεν. Γραμματέας,
Αλέκος Ιατρίδης Ταμίας,
Βασίλης Αγραφιώτης Έφορος,
Θανάσης Απέργης (Θεσσαλονίκη) μέλος,
Αριστομένης Καλυβιώτης (Καρδίτσα) μέλος.

Εξελεγκτική επιτροπή:
Βασίλης Αποστολόπουλος
Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος
Ευάγγελος Ολύμπιος

Ο Θεματικός φιλοτελιστής έχει τιμηθεί με τα εξής μετάλλια:
EUROCUPRUM 2001 (Πολωνία) Χάλκινο, ΕΦΙΛΑ 2002 (Ελλάδα) Μεγάλο Αργυρό
TEMEX 2003 (Αργεντινή) Μεγάλο Αργυρό, BRNO 2005 (Τσεχία) Επάργυρο
JERUSALEM 2006 Αργυρό, BALKANFILA 2007 Μεγάλο Αργυρό, CHINA 2009 Αργυρό,
ANTVERPIA 2010 Αργυρό, BALKANFILA 2012 Μεγάλο Αργυρό

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας και το blog:

www.thematic-philatelist.gr ▶

<http://themaphila.blogspot.com> ▶

Προς τους φίλους αναγνώστες...

Αγαπητοί φίλοι,

Αυτή τη φορά τα καλά νέα μας ήρθαν από τη Σλοβενία, όπου διεξήχθη η φετινή διαβαλκανική έκθεση BALKANFILA. Δύο θεματικά εκθέματα μελών μας πέτυχαν βραβεύσεις εκτός ελληνικών συνόρων, που ποτέ στο παρελθόν δεν είχαμε χαρεί σε τέτοιο ύψος.

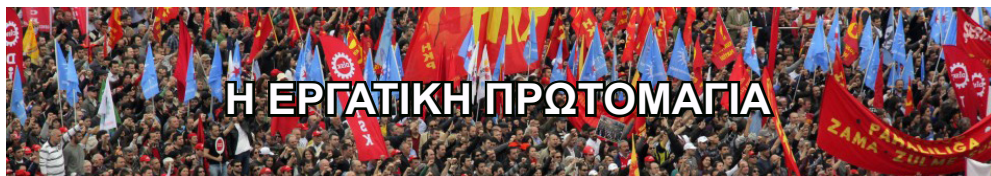
Ο σύλλογός μας έχει κάθε λόγο να νοιώθει υπερήφανος και δικαιωμένος. Διότι τόσο ο Βασίλης Αποστολόπουλος με τη θεματική συλλογή του Ανοικτής Τάξης που τιμήθηκε με Μεγάλο Χρυσό μετάλλιο, όσο και ο Θανάσης Απέργης με το "Χρυσό" του "Ποδήλατο", είναι σε μεγάλο βαθμό "πνευματικά παιδιά" του συλλόγου μας. Ανήκουν και οι δύο στην κατηγορία των συλλεκτών που διάβασαν ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗ, άκουσαν, ρώτησαν, προσπάθησαν μεθοδικά, με οργάνωση, με παλμό, με συνέπεια!

Αλλά πέρα από αυτό καθαυτό το γεγονός της επιτυχίας τους και της χαράς που αυτή μας έδωσε, μεγάλη σημασία έχει και το μήνυμα που εκπέμπει. Ότι δηλαδή, ναι μεν το στήσιμο μίας θεματικής συλλογής επιπέδου έχει αρκετές δυσκολίες, όταν όμως η προσπάθεια γίνεται με σωστές προδιαγραφές, προγραμματισμό και μεθοδικότητα, τότε το επιθυμητό αποτέλεσμα είναι λιγότερο δύσκολο από όσο φαίνεται στην αρχή. Διότι και οι δύο παραπάνω συλλογές έγιναν σε χρόνο ρεκόρ. Μέσα σε ελάχιστα χρόνια και χωρίς μεγάλες δαπάνες.

Αυτό το μήνυμα πρέπει να το λάβουν όλοι οι θεματικοί, κυρίως οι νεότεροι. Καθώς μάλιστα είναι γνωστό ότι υπάρχουν μέλη μας που μόλις μπήκαν στη διαδικασία κατάρτισης νέας θεματικής συλλογής, η επιτυχία της BALKANFILA πρέπει να τους παραδειγματίσει, να διδάξει. Ας μη χάσουν χρόνο, πελαγοδρομώντας σε ατελέσφορες προσπάθειες που δεν στηρίζονται σε γνώση, σε εμπειρία. Ας μη ξοδευτούν σε αγορές που ίσως αποδειχτούν άχρηστες. Ο Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φιλοτελισμού είναι εδώ, στη διάθεσή τους, πρόθυμος να συμβουλέψει, να βοηθήσει, έτοιμος να μοιραστεί τη χαρά νέων ελληνικών επιτυχιών.

Σε ότι αφορά τους δύο χρυσούς εκθέτες μας της BALKANFILA, αυτό που άμεσα περιμένουμε είναι το επόμενο σκαλοπάτι: το χρύσωμα των συλλογών τους σε εκθέσεις FEPA και FIP. Το περιμένουμε και το ευχόμαστε. Για να ολοκληρωθεί η χαρά μας.

Ο πρόεδρος

Πέρασαν πολλοί αιώνες χωρίς οι εργάτες να έχουν κανένα νομοθετημένο δικαίωμα. Κάποτε δούλευαν από τη ανατολή μέχρι τη δύση του ηλίου, απασχολούνταν κατά το δοκούν, ακόμη και τις Κυριακές, συχνά κάτω από απάνθρωπες συνθήκες, δίχως καμία πρόνοια για τα εργατικά ατυχήματα.

Η πρώτη οργανωμένη εργατική κινητοποίηση για βελτίωση των συνθηκών εργασίας αναφέρεται στον Καναδά, το Δεκέμβριο του 1872. Ήταν το Συνδικάτο των Τυπογράφων του Τορόντο που διαδήλωσε για 54 ώρες εργασίας την εβδομάδα. Βρισκόταν ήδη σε απεργία από τις 25 Μαρτίου. Σε υποστήριξη των τυπογράφων, άλλες 27 εργατικές Ενώσεις τους ακολούθησαν, με συνέπεια συλλήψεις των ηγετών του Συνδικάτου από την Αστυνομία, διαδηλώσεις για την απελευθέρωσή τους... Μία από αυτές έγινε στην Οτάβα, όπου επτά Ενώσεις απαίτησαν από τον τότε πρωθυπουργό Sir John A. Macdonald να δεσμευτεί ότι θα ανακαλέσει τους βάρβαρους αντεργατικούς νόμους που ίσχυαν μέχρι τότε. Πράγματι, στις 14 Ιουνίου του άλλου χρόνου η Βουλή του Καναδά ψήφισε νέα εργατική νομοθεσία, με καθιέρωση του ποθητού 54ωρου.

Πέρασαν αρκετά χρόνια, έως ότου

το Μάη του 1886 τα εργατικά συνδικάτα των ΗΠΑ, ακολουθώντας το παράδειγμα του Καναδά, ξεσηκώθηκαν διεκδικώντας ωράριο εργασίας 8 ωρών και καλύτερες συνθήκες εργασίας. Η απόφαση για την απεργία και τις άλλες κινητοποιήσεις είχαν παρθεί δύο χρόνια νωρίτερα, το 1884, από το συνέδριο της Αμερικανικής Ομοσπονδίας Εργασίας. Επιλέχθηκε μάλιστα να αρχίσουν από το Σικάγο επειδή ήταν το μεγαλύτερο τότε βιομηχανικό κέντρο των ΗΠΑ. Σύνθημά των διαδηλωτών: "Οχτώ ώρες δουλειά, οχτώ ώρες ανάπαυση, οχτώ ώρες ύπνο".

Την 1η Μαΐου του 1886, ημέρα Σάββατο, 400.000 άνθρωποι από 1.200 εργοστάσια των ΗΠΑ ξεκίνησαν απεργιακό αγώνα. Οι 80.000 από αυτούς ήταν από το Σικάγο.

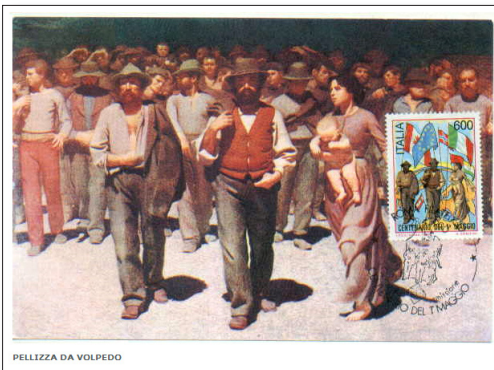
Δύο μέρες μετά χύθηκε το πρώτο αίμα. Απεργοσπάστες προσπάθησαν να διασπάσουν τον απεργιακό κλοιό έξω από το εργοστάσιο ΜακΚόρμικ του Σικάγου. Ακολούθησε συμπλοκή, κατά την οποία οι μπράβοι της επιχείρησης και η Αστυνομία σκότωσαν τέσσερις απεργούς και τραυμάτισαν πολλούς άλλους. Η ενέργεια αυτή προκάλεσε την οργή και αγανάκτηση των εργατών, και τους εξώθησε στη μεγάλη και ιστορική διαδήλωση του Σι-

Τζον Μακντόναλντ, Πρωθυπουργός του Καναδά, ο πρώτος που νομοθέτησε εργατικά δικαιώματα.

Η ελληνική έκδοση για τα 100 Χρόνια των γεγονότων του Σικάγου δεν είναι αισθητικά η ωραιότερη, είναι όμως θεματικά η πολυτιμότερη. Έχοντας για φόντο τον γνωστό πίνακα "Η Τέταρτη Τάξη" (κάτω) του Giuseppe Pellizza da Volpedo, απεικονίζει σε πρώτο πλάνο το μνημείο με τους πέντε μάρτυρες της απεργίας που έχασαν τη ζωή τους το 1886.

Ο φιλοτελικός εορτασμός για τα 100 Χρόνια της εργατικής Πρωτομαγιάς από τις τότε δύο Γερμανίες.

κάγου. Δεκάδες χιλιάδες κόσμου συγκεντρώθηκαν στην Πλατεία Χειμάρκετ (Haymarket), για να διαδηλώσουν ειρηνικά ενάντια στην αστυνομική βία.

Στο μεταξύ, 1350 αστυνομικοί οπλισμένοι με οπλοπολυβόλα είχαν παραταχθεί απέναντι στους απεργούς, περιμένοντας το σύνθημα. Το κακό δεν άργησε να γίνει. Όταν οι αστυνομικές δυνάμεις πήραν εντολή να διαλύσουν δια της βίας τη συγκέντρωση, τότε από το πλήθος των διαδηλωτών ρίφθηκε μια χειροβομβίδα προς το μέρος τους. Από την έκρηξη σκοτώθηκε ένας αστυνομικός και πολλοί τραυματίστηκαν. Οι αστυνομικοί άρχισαν να πυροβολούν και να χτυπούν τους συγκεντρωμένους χωρίς καμιά διάκριση, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν τουλάχιστον τέσσερις διαδηλωτές και να τραυματιστεί απροσδιόριστος αριθμός, ενώ έξι αστυνομικοί έχασαν τη ζωή τους από πυρά άγνωστης προέλευσης, ανεβάζοντας τον αριθμό τους σε επτά.

βομβιστική επίθεση παραπέμφθηκαν σε δίκη οι επικεφαλής των απεργών συνδικαλιστές, οι οποίοι αναφέρονταν και ως αναρχικοί. Από αυτούς, οι Άουγκουστ Σπις, Γκέοργκ Έγκελ, Άντολφ Φίσερ, Λούις Λινγκ, Μίκαελ Σβαμπ και Όσκαρ Νίμπι ήταν Γερμανοί μετανάστες, ο Σάμουελ Φίλντεν ήταν Άγγλος και ο Άλμπερτ Πάρσονς Αμερικανός, Άγγλος δεύτερης γενιάς. Η δίκη και των οκτώ ξεκίνησε στις 21 Ιουνίου 1886. Ο εισαγγελέας ζήτησε τη θανατική ποινή για όλους, χωρίς να προσκομίσει κανένα στοιχείο που να τους συνδέει με τη βομβιστική επίθεση. Το σκεπτικό της κατηγορίας του ήταν ότι “ενθάρρυναν με τους λόγους τους τον άγνωστο βομβιστή να πραγματοποιήσει την αποτρόπαια πράξη του, γι’ αυτό κρίνονται ένοχοι συνωμοσίας”.

“Γιορτή της Εργασίας, 1η Μάη 1938”.
Επίσημανση των Δημοκρατικών της Ισπανίας λίγο πριν την έλευση του Φράνκο.

“100 χρόνια Αυστριακής Δημοκρατίας, 1η Μαΐου”.

Η ετυμηγορία των ενόρκων βγήκε στις 20 Αυγούστου 1886: Και οι οκτώ ήταν ένοχοι! Οι Σπις, Έγκελ, Φίσερ, Λινγκ, Σβαμπ, Φίλντεν και Πάρσονς καταδικάστηκαν σε θάνατο,

Κάποτε, στη γιορτή της Βουλγαρικής Πρωτομαγιάς ήταν απαραίτητος και ο Δημητρόφ...

...όπως και στη Σοβιετική Ένωση ο “πατερούλης” Στάλιν.

ενώ ο Νίμπι σε κάθειρξη 15 ετών. Μετά την εξάντληση και του τελευταίου ενδίκου μέσου, ο κυβερνήτης της Πολιτείας του Ιλινόις, Ρίτσαρντ Όγκλεσμπι, μετέτρεψε σε ισόβια τις θανατικές ποινές των Σβαμπ και Φίλντεν, ενώ ο Λιγκ αυτοκτόνησε στο κελί του. Έτσι, στις 11 Νοεμβρίου 1887 οι Σπις, Πάρσονς, Φίσερ και Έγκελ οδηγήθηκαν στην αγχόνη, τραγουδώντας τη "Μασσαλιώτιδα".

Η δίκη αυτή αναγνωρίστηκε ως μία από τις σοβαρότερες υποθέσεις κακοδικίας στην ιστορία των ΗΠΑ. Επρόκειτο για μία απόφαση σκοπιμότητας, μακριά από κάθε έννοια δικαίου, αφού μέχρι και σήμερα παραμένει ανεξακριβωτο ποιος ήταν ο δράστης της βομβιστικής επίθεσης. Ο κυβερνήτης του Ιλινόις, 6 χρόνια μετά την εκτέλεση των τεσσάρων, παραδέχθηκε ότι και οι οκτώ καταδικασθέντες ήταν αθώοι και έδωσε χάρη στους τρεις που είχαν απομείνει στη φυλακή. Ωστόσο, η απόφαση αυτή του στοίχισε την πολιτική του σταδιοδρομία.

Η Πρωτομαγιά, ως εργατική γιορτή, καθιερώθηκε στις 20 Ιουλίου 1889, κατά τη διάρκεια του ιδρυτικού συνεδρίου της Δεύτερης Σοσιαλιστικής Διεθνούς στο Παρίσι, σε ανάμνηση του ξεσηκωμού των εργατών του Σικάγου της 1η Μαΐου 1886. Σημαντικό ρόλο στην καθιέρωση της έπαιξε η διεθνής προβολή που έλαβε η δίκη, και η καταδίκη και εκτέλεση των συνδικαλιστών του Σικάγου.

Έκτοτε, πολλές χώρες, άλλες νωρίτερα άλλες αργότερα, θεσμοθέτησαν την Πρωτομαγιά ως γιορτή των εργατών. Στις ΗΠΑ, για παράδειγμα, η επίσημη νομική καθιέρωση έγινε μόλις το 1961, από τον πρόεδρο Αϊζενχάουερ.

Ο πρώτος εορτασμός της Εργατικής Πρωτομαγιάς στην Ελλάδα έγινε στην Αθήνα το 1893. Είχε οργανωθεί από τον Κεντρικό Σοσιαλιστικό Σύλλογο που είχε ιδρυθεί με πρωτοβουλία του πρωτοπόρου συνδικαλιστή Σταύρου Καλλέργη. Έγινε στις 2 Μαΐου, ημέρα Κυριακή, επειδή η 1η Μαΐου ήταν Σάββατο και εργάσιμη! Η συγκέντρωση έγινε στο Στάδιο.

Σύμφωνα με την εφημερίδα "Σοσιαλιστής" του Καλλέργη, συμμετείχαν 2.000 άτομα, ενώ η "Εφημερίς" τους υπολόγισε μόνο σε 200!

Οι συγκεντρωμένοι ενέκριναν ψήφισμα με τα αιτήματά τους (6 ημέρες εργασίας, οκτάωρο, σύνταξη στους παθόντας εκ της εργασίας) και ο Καλλέργης το επέδωσε στον Πρόεδρο της Βουλής την 1η Δεκεμβρίου 1893. Όταν όμως αυτός

κωλυσιεργούσε στην ανάγνωση του ψηφίσματος, ο Καλλέργης, που είχε εγκατασταθεί στα δημοσιογραφικά θεωρεία της Βουλής, διαμαρτυρήθηκε μεγαλοφώνως. Αυτό του στοίχισε αρκετές τλαιπωρίες. Ο πρόεδρος διέταξε τους στρατιώτες της φρουράς να τον συλλάβουν για διατάραξη της συνεδρίασης. Οι στρατιώτες, αφού τον κτύπησαν με τα κο-

Οι συγκεντρώσεις της Πρωτομαγιάς είχαν σχεδόν πάντα μεγάλη μαζικότητα.

Οι πρώην Ανατολικές Χώρες έδιναν ιδιαίτερη έμφαση στη Γιορτή της Πρωτομαγιάς.

Η Πρωτομαγιά στην Ουγγαρία (και στις άλλες Ανατολικές χώρες) γιορταζόταν με τους εργάτες να παρελαύνουν γελαστοί και ...τρισευχισμένοι!

ντάκια των όπλων τους, τον μετέφεραν στο αστυνομικό τμήμα, όπου παρέμεινε επί διήμερο. Στις 9 Δεκεμβρίου 1983 δικάστηκε και καταδικάστηκε σε φυλάκιση 10 ημερών, τις οποίες και εξέτισε.

Χρειάστηκε να περάσουν 17 ολόκληρα χρόνια για να εορταστεί και πάλι η εργατική Πρωτομαγιά. Διοργανώθηκε το 1911 σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, με τους πρωτεργάτες να συλλαμβάνονται από την αστυνομία. Ήταν η τελευταία "παράνομη" Πρωτομαγιά. Από τον εορτασμό του 1919 που ακολούθησε, έχουμε τη νομιμοποίησή της, αφού ένα χρόνο πριν είχε ιδρυθεί η ΓΣΕΕ και από το 1914 είχε ψηφιστεί ο Ν.281/1914 "περί Σωματείων", με τον οποίο κατοχυρώνόταν το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και τα σωματεία άρχισαν να αποκτούν καθαρά εργατικό χαρακτήρα.

Τέλος, από το 1968 η 1η Μαΐου αποτελεί υποχρεωτική αργία, με απόφαση του υπουργού Απασχόλησης (άρθρο 1 του Α.Ν. 380/68). Διαφορετικά εντάσσεται στις προαιρετικές αργίες.

Τόσο στην Ελλάδα όσο και σε πολλές χώρες του κόσμου, η Πρωτομαγιά είναι απεργία και όχι αργία. Είναι καθιερωμένη ως ετήσια γιορτή των εργαζομένων, και έχει παγκόσμιο χαρακτήρα. Σχεδόν σε ολόκληρο τον κόσμο, την ημέρα αυτή γίνονται πορείες και συγκεντρώσεις, προβάλλονται διεκδικήσεις, τόσο οικονομικές όσο και κοινωνικού χαρακτήρα.

Λάκης Τσάκωνας

Γραμματόσημα της Γής του Πυρός

Η Γή του Πυρός είναι κυριολεκτικά στην άκρη της γης. Είναι ένα νησί στο νότιο άκρο της Νότιας Αμερικής, που χωρίζεται από την ηπειρωτική χώρα από τα Στενά του Μαγγελάνου, και όπου το 1890 λειτουργούσε ένα ιδιωτικό τοπικό Ταχυδρομείο.

Η ταχυδρομική αυτή υπηρεσία είχε οργανωθεί από τον Julius Porper, ένα Ρουμάνο, στον οποίο είχε χορηγηθεί από την Αργεντινή άδεια εξόρυξης χρυσού. Το 1891

εκδόθηκε ένα κόκκινο γραμματόσημο, ονομαστικής αξίας 10 c., σχεδιασμένο από τον Rudolph Soucor και λιθογραφημένο από την εταιρεία Juan H. Kidd & Company του Μπουένος Άιρες. Απεικόνιζε

εξοπλισμό εξόρυξης και το γράμμα P (από το όνομα Porper) στο κέντρο.

Τα ταχυδρομικά αντικείμενα τα κουβαλούσαν έφιπποι ταχυδρόμοι προς τη θάλασσα και από εκεί έφευγαν με πλοίο για την ηπειρωτική χώρα. Οι επιστολές έπρεπε να φέρουν, εκτός από το τοπικό γραμματόσημο, γραμματόσημα της Αργεντινής ή της Χιλής.

Αυτό το γραμματόσημο της Γής του Πυρός έχει βρεθεί κατά καιρούς σε παλιές συλλογές. Δεν είναι σπάνιο και μπορεί συχνά να το βρει κανείς σε δημοπρασίες στο διαδίκτυο. Με την απόκτησή του θα μπορεί να ισχυριστεί ότι έχει στην κατοχή του την πλήρη συλλογή μιας ολόκληρης χώρας!

Σπυρος Γ. Παπαγιάννης

BALKANFILA 2012 Maribor, 24-27 Μαΐου 2012

Το Maribor είναι μία πόλη 200.000 κατοίκων, αριθμός που καλύπτει το 10% του συνολικού πληθυσμού της Σλοβενίας. Μιας χώρας που βρίσκεται στο βορειοδυτικό όριο των Βαλκανίων και που αρκετοί αμφισβητούν το χαρακτηρισμό της ως βαλκανικής. Γειτνιάζοντας με την Αυστρία στα βόρεια, με την Ιταλία στα δυτικά (μεγάλο εθνικό αγκάθι η απώλεια της Τεργέστης) και βορειοανατολικά με την Ουγγαρία, αποτελούσε για μεγάλο διάστημα έδαφος της αυτοκρατορικής Αυστροουγγαρίας, γεγονός που έχει αφήσει ανεξίτηλα τα σημάδια του στον πολιτισμό της χώρας.

Τόσο η αρχιτεκτονική της, με τον επιβλητικό καθεδρικό ναό του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή (1248) και τα πολλά κτήρια αναγεννησιακού ρυθμού, η καθαρότητα των δρόμων, η άριστη οδική συμπεριφορά οδών και πεζών, όσο και η εντυπωσιακά περιποιημένη εικόνα των αγροικιών (παντού φρεσκοκουρεμένο γκαζόν, λουλούδια, τακτοποιημένες αυλές, καθαρά σπίτια), οδηγούν περισσότερο σε χώρα Κεντρικής Ευρώπης παρά σε Βαλκάνια.

Η έκθεση, που είχε ενταχθεί στις εκδηλώσεις "Maribor, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης", είχε το γενικό όνομα MARIBOFILA 2012 και ήταν χωρισμένη σε δύο τμήματα: την ALPS-ADRIATIC PHILATELY 2012 και την BALKANFILA 2012.

Στην ALPS-ADRIATIC συμμετέχουν οι χώρες που βρέχονται από την Αδριατική και αυτές που απλώνονται γύρω από τις Άλπεις

(Αυστρία, Βαυαρία, Κροατία, Ιταλία, Ουγγαρία). Συμμετείχε επίσης και η Κύπρος ως προσκεκλημένη χώρα.

Στην BALKANFILA, εκτός από τις 12 βαλκανικές χώρες, είχε προσκληθεί και η Πορτογαλία.

Η υποδοχή και φιλοξενία που μας επιφύλαξαν οι διοργανωτές ήταν υποδειγματική. Η ευγένεια και η φιλική διάθεση ήταν διάχυτη παντού. Το 4 αστέρων ξενοδοχείο άριστο, η δεξίωση του Δημάρχου της πόλης στο πανέμορφο και επιβλητικό Σπίτι του

Λαού άκρως επιτυχημένη, με ιδιαίτερη συμβολή στην επιτυχία της υψηλού καλλιτεχνικού επιπέδου μουσικής συνοδείας κουαρτέτου κλαρινέτων που την αποτελούσαν τελειόφοιτοι και απόφοιτοι του Εθνικού Ωδείου της χώρας. Ιδιαίτερα ευχάριστο ήταν και το δείπνο των βραβεύσεων, όχι τόσο από τη μουσική συνοδεία συγκροτήματος νεαρών μουσικών, όσο από την όμορφη φιλική

ατμόσφαιρα και, κυρίως, από την ανακοίνωση των εξαιρετικά ευχάριστων ελληνικών βραβεύσεων.

Η έκθεση πραγματοποιήθηκε στο Αθλητικό Κέντρο που φέρει το όνομα του πολυνίκη Σλοβένου Ολυμπιονίκη Leon Štukelj, οι μεγάλες διαστάσεις του οποίου θα επέτρεπαν τη φιλοξενία πολύ περισσότερων πλαισίων. Η απόσταση των 3-4 χιλιομέτρων που το χώριζε από το ξενοδοχείο καλύφτηκε από την τακτική συγκοινωνία τριών λεωφορειακών γραμμών. Οι διοργανωτές είχαν μάλιστα φροντίσει κριτές και αντιπρόσωποι

Από τη δεξίωση του Δημάρχου του Maribor: Το ζεύγος Giancarlo Morolli, ο Ιταλός αντιπρόσωπος Alessandro Agostosi, ο Πρόεδρος της Φ.Ε.Δωδεκανήσου και εκθέτης Νίκος Καρανικόλας και ο Π. Λεούσης.

να ταξιδεύουν ατελώς, με μόνη την επίδειξη της διαπιστευτήριας κονγκάρδας.

Εντυπωσιακή και πάλι η συμβολή των Ταχυδρομείων στην όλη οργάνωση. Εκτός από την κάλυψη του συνόλου των εξόδων, τα Σλοβενικά Ταχυδρομεία πρόσφεραν πολλές ακόμα διευκολύνσεις, όπως επιβατικά αυτοκίνητα για τις ανάγκες των διοργανωτών, διαφημιστικές αφίσες σε όλες τις στάσεις των λεωφορείων, εκτυπώσεις φύλλων γραμματοσήμων (βινιετών με δικαίωμα γραμματοσήμανσης) που απεικονίζουν κριτές και εθνικούς αντιπροσώπους, και πολλά άλλα.

Η παρουσία των ελληνικών εκθεμάτων ήταν κάτι περισσότερο από εντυπωσιακή. Η ιδιαίτερα πλούσια συγκομιδή υψηλής στάθμης μεταλλίων έδωσε χαρμόσυνο μήνυμα αισιοδοξίας στον χειμαζόμενο ελληνικό φι-

Στιγμιότυπο από την τελετή των εγκαινίων στο αχανές αθλητικό κέντρο Leon Štukelj.

λοτελισμό, χαρακτηρισμός που του ταιριάζει κυρίως λόγω της έλλειψης νέων συλλεκτών.

Οι Έλληνες εκθέτες, οι τίτλοι των συλλογών και οι βραβεύσεις έχουν ως εξής:

Μεγάλο χρυσό μετάλλιο:

Βασίλης Αποστολόπουλος, *Το παπούτσι* (Θεματική Ανοικτή Τάξη), 90 β + δώρο για την ανάπτυξη.

Χρυσό μετάλλιο:

Νίκος Καρανικόλας, *“Inselpost”, Γερμανικό Στρατιωτικό Ταχυδρομείο Νησιών του Αιγαίου, 1944-1945* (Ταχ. Ιστορία), 89 β.

Θανάσης Απέρηρης, *Ποδήλατο, ένας γνωστός ... άγνωστος φίλος* (Θεματικός Φιλοτελισμός), 85 β., + δώρο για την ανάπτυξη.

Μεγάλο Επίχρυσο: Ιωακείμ Χαλβατζίδopoulos, *Το ποδόσφαιρο* (Θεματικός Φιλοτελισμός), 82 β

Θανάσης Πάσχος, *Έλεγχος Συναλλαγ-*

Αυτοκόλλητο γραμματόσημο-βινιέτα, με δικαίωμα γραμματοσήμανσης επιστολής Α' βάρους εξωτερικού. (Σφραγίδα τελευταίας ημέρας της έκθεσης).

ματος στη Θεσσαλονίκη, 1936-1951 (Ενός Πλαισίου), 81 β.

Παντελής Λεούσης, *Εθνικοί Ύμνοι και Πατριωτικά Τραγούδια* (Θεματικός Φιλοτελισμός), 80 β.

Επίχρυσο: Μιχάλης Πετραδάκης, *Η Κατοχή της Δωδεκανήσου από της Ιταλικές Ναυτικές Δυνάμεις* (28 Απριλίου – 20 Μαΐου 1912) (Ενός Πλαισίου), 79 β.

Γιώργος Σπάρης, *Η Λέρος υπό Ιταλική Κατοχή, 1912-1923* (Ενός Πλαισίου), 79 β

Παναγιώτης Καγκελάρης, *Η έκδοση “Muhtariyet” της Αυτόνομης Διοίκησης Δυτικής Θράκης* (Ενός Πλαισίου), 75 β

Μεγάλο Αργυρό: Περιοδικό **ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ** (Φιλ. Φιλολογία), 73 β.

Αργυρό: Φώτης Κεραμιδόγλου, *Τα Χαρτόσημα της Θράκης, 1920-1922*, 67 β.

Ο Σύλλογός μας εκφράζει θερμά συγχαρητήρια σε όλους τους εκθέτες, και ιδιαίτερα στους θεματικούς Β. Αποστολόπουλο και Θ. Απέρηγη. Με το Μεγάλο Χρυσό και το Χρυσό που τιμήθηκαν, αντίστοιχα, είναι οι πρώτοι Έλληνες θεματικοί εκθέτες που τιμώνται με τόσο υψηλές βραβεύσεις εκτός Ελλάδας.

Π. Λ.

Το κουαρτέτο κλαρινετών επί το έργον, στη δεξίωση του Δημάρχου του Maribor.

ΞΙΦΑΣΚΙΑ

του Θανάση Απέργη

Ξιφασκία είναι η άσκηση χειρισμού του ξίφους για άμυνα και επίθεση. Είναι ένα είδος σπορ, που υπάγεται στους κανόνες μονομαχίας με αγχέμαχο αθλητικό όπλο.

Η ξιφασκία ανέκαθεν θεωρείτο ως κάτι περισσότερο από ένα σπορ. Είναι μία μορφή τέχνης, αρχαίο σύμβολο εξουσίας και δόξας, μια βαθύτατα προσωπική μορφή έκφρασης. Έχει μάλιστα περάσει και στη λαϊκή κουλτούρα, όπως χαρακτηριστικά παρουσιάζεται στις ταινίες του Ζορρό, στις ταινίες με πειρατές, στις ιστορικές ταινίες και αλλού.

Από τις παλαιότερες αναφορές σε χρήση ξίφους είναι στο μύθο του "Ιερού ξίφους της Ιαπωνίας" που χρησιμοποιήθηκε από τον πρίγκιπα Γιαμάτο Τακερού νο Μικότο (12ος αι. π.Χ.), που παγιδευμένος και περικυκλωμένος σε ένα φλεγόμενο χωράφι, θέριζε το χορτάρι και το εξακόντιζε με το ξίφος κατά των εχθρών του, τους οποίους έτρεψε σε φυγή. Το ξίφος αυτό φαίνεται ότι βρέθηκε, επαληθεύοντας έτσι το μύθο.

Εικονογραφικές αποδείξεις για την ύπαρξη της ξιφασκίας ως αθλήματος από πολύ παλιά προέρχονται από Αιγυπτιακά γλυπτά του 1200 π.Χ., στα οποία εμφανίζονται ξιφομάχοι με προστατευτικές μάσκες, προστατευτικά της αιχμής των σπαθιών και κριτές (Medina Habu, κοντά στο Λούξορ, και αλλού).

Η ξιφομαχία για ψυχαγωγία, δηλαδή η ξιφασκία, αλλά και ως πολεμική πρακτική, απαντά στους αρχαίους Πέρσες, τους Βαβυλωνίους, τους Έλληνες και τους Ρωμαίους, κα-

θώς και στα γερμανικά φύλα.

Πρώτοι οι Κινέζοι, σύμφωνα με γραπτά στοιχεία το 2700-2200 π.Χ., είχαν ειδικούς δασκάλους για την εκμάθηση της χρήσης του ξίφους.

Στην αρχαία Ελλάδα η ξιφασκία διδασκόταν στα γυμνάσια (γυμναστήρια). Υπάρχουν παραστάσεις με οπλομάχους να αγωνίζονται παρουσία διαιτητών και κριτών. Τα ξίφη της εποχής ήταν δίκοπα. Χαρακτηριστικές είναι οι μονομαχίες του Μενέλαου και του Πάρι, καθώς και του Έκτορα και του Αίαντα στην Ιλιάδα και στην Οδύσσεια.

Στη Ρωμαϊκή εποχή οι μονομαχίες με ξίφος ήταν πολύ δημοφιλείς. Οι σκλάβοι και οι αιχμάλωτοι μονομαχούσαν για τη ζωή και την ελευθερία τους στις αρένες των Ρωμαίων αυτοκρατόρων.

Η κατάρρευση του ρωμαϊκού πολιτισμού το 476 μ.Χ. περίπου, έφερε ωστόσο τα ακατέργαστα, βαρέα όπλα βαρβάρων εισβολέων και σηματοδότησε μια οπισθοδρόμηση της ξιφασκίας μέσω του σκοτεινού Μεσαίωνα. Χρειάστηκε να έλθει η Αναγέννηση του 14ου αιώνα για να επανέλθουν τα γρήγορα, ελαφρά και πιο εύχρηστα όπλα. Σε αυτό έπαιξε ρόλο και η εμφάνιση της πυρίτιδας που κατέστησε απηρχαιωμένη την βαριά θωράκιση.

Η επιδεξιότητα στη χρήση του ξίφους απέκτησε ιδιαίτερη σημασία, τόσο για τον πόλεμο όσο και για την καθημερινή ζωή κάθε ευγενούς. Πρώτα στην Ισπανία (όπου άρχισαν να παράγονται τα ελαφρά μαχαίρια και τα δα-

Ο θρύλος του Ζορρό οφείλεται κυρίως στην ικανότητά του στη χρήση του ξίφους.

Στην Αίγυπτο συναντάμε τις πρώτες απεικονίσεις χρησιμοποίησης του ξίφους, ενώ οι μονομαχίες με ξίφος ήταν ιδιαίτερα δημοφιλείς τόσο στη Ρωμαϊκή εποχή, όσο και στα χρόνια του Μεσαίωνα.

Γνωστή και η χρήση του ξίφους την εποχή των ιπποτών, στην Ιαπωνία των αυτοκρατορικών χρόνων, αλλά κατά τους απελευθερωτικούς αγώνες χωρών της Λατινικής Αμερικής.

μασκηνά σπαθιά του Τολέδο) και κατόπιν σε Ιταλία, Γερμανία και Γαλλία, ιδρύθηκαν εθνικές σχολές ξιφασκίας με διατηρητικά και κοφτερά ξίφη.

Το 1536, στη Μόντενα, ο Ακίλε Μαρότσο (Achille Marozzo, 1484–1553), μαθηματικός, δάσκαλος ξιφασκίας και συνεργάτης του Μιχαήλ Άγγελου, τύπωσε το *Εγχειρίδιο*, με μαθήματα οπλομαχητικής. Το *Εγχειρίδιο* είχε διακοσμήσει ο ίδιος ο διάσημος ζωγράφος, συμβάλλοντας έτσι στο να γίνει ανάρπαστο. Επακολούθησαν σπουδαία συγγράμματα, κυρίως από Γάλλους, όπως του Ανρί ντε Σαιντ Ντινιέ (Henry de Saint-Didier), το 1570. Ήδη από το 1567 στο Παρίσι είχε ιδρυθεί η Ακαδημία των Όπλων.

Οι Ιταλοί διαπίστωσαν την αποτελεσματικότητα που έχει η χρήση της αιχμής του ξίφους αντί της ακμής (κόψης). Γι' αυτό και τον 16ο αιώνα κατασκεύασαν το ξίφος μονομαχίας, ειδικό δηλαδή ξίφος, πολύ ελαφρύ, λεπτό, απλό και εύχρηστο, καλά ζυγοσταμισμένο και με την δυνατότητα να κρατά τον επιτιθέμενο σε αρκετή απόσταση από τον αμυνόμενο, ώστε η επιδεξιότητα και η ταχύτητα κατά την χρήση του να είναι αποτελεσματικότερη από την ισχύ του. Το ξίφος αυτό διαδόθηκε σε όλη

την Ευρώπη και η ξιφασκία εξελίχθηκε σε τέχνη.

Τα χτυπήματα του επιτιθέμενου αποφεύγονταν με πλάγια βήματα. Η ξιφασκία, κατά συνέπεια, ήταν ένας αγώνας που γινόταν και με τα δυο χέρια. Κατά τον αγώνα οι ξιφομάχοι μετακινούνταν κυκλικά ο ένας ως προς τον άλλο, επιδιώκοντας πλεονεκτικές θέσεις που διαμορφώνονταν από το δάπεδο ή το φως.

Στο 2ο μισό του 17ου αιώνα, τόσο το ξίφος όσο και η τεχνική της ξιφασκίας μεταβλήθηκαν δραματικά. Η ξιφασκία άρχισε να γίνεται με το ένα χέρι και το ξίφος ήταν πολύ ελαφρύ και ευκίνητο. Η επίθεση εκδηλωνόταν με την αιχμή του ξίφους, ενώ η άμυνα γινόταν με τις ακμές της λεπίδας. Η εκπαίδευση άρχισε πλέον να γίνεται σε ειδικές σχολές.

Περί τα τέλη του 17ου αιώνα διοργανώθηκαν στην Ευρώπη αγώνες με έπαθλα. Την ίδια περίοδο διαμορφώθηκαν στη Γαλλία οι πρώτοι βασικοί κανόνες της αθλητικής ξιφασκίας, οι οποίοι αποτελούσαν κράμα της ισπανικής και της ιταλικής σχολής.

Η μάσκα για προστασία του ξιφομάχου χρησιμοποιήθηκε συστηματικά κατά τον 18ο αιώνα.

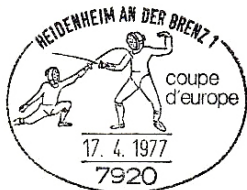

Βίκινγκ (800 μ.Χ.).

Ξιφομάχος του Μεσαίωνα (βαρής οπλισμός), της Αναγέννησης (ελαφρύ ξίφος), έφιππος Δραγώνος (1600) και Ούγγρος πολεμιστής.

Αγώνες ξιφασκίας κάθε επιπέδου διεξάγονται σε τακτά διαστήματα, σε όλο τον κόσμο.

Μετά από το ξίφος μονομαχίας και το ξίφος ασκήσεων, εμφανίστηκε το τρίτο όπλο της ξιφασκίας, η σπάθη. Αυτή χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά από τον Μιλανέζο ξιφομάχο Τζουζέπε Ρανταέλι (Guiseppe Radaelli) τη δεκαετία του 1870. Στη συνέχεια βελτιώθηκε από τους Ούγγρους, οι οποίοι, άλλωστε, ήταν οι πρώτοι που την επέβαλαν στο ιππικό τους.

Στο 18ο και 19ο αιώνα η ξιφασκία έγινε ένα από τα πιο δημοφιλή σπορ στα προνομιούχα κοινωνικά στρώματα πολλών χωρών. Παράλληλα, αναπτύχθηκε στα σχολεία, όπου

Από το 1896 η ξιφασκία περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων (στους αγώνες των γυναικών περιλήφθηκε το 1924).

Το 1913 ιδρύθηκε η Διεθνής Ομοσπονδία Ξιφασκίας, η οποία διοργάνωσε το 1937 αγώνες παγκοσμίου πρωταθλήματος. Το 1955 επινοήθηκε η καταγραφή των κτυπημάτων με ηλεκτρική μέθοδο, οπότε περιορίστηκε η χρήση κριτών.

Υπάρχουν τρία είδη επίσημων σπαθιών για αγώνες, όλα κατασκευασμένα από ειδι-

Διάφορες φάσεις αθλητικής ξιφασκίας.

ασχολούνταν ολόκληρες τάξεις σε ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες, ενώ άρχισαν να ιδρύονται και οι πρώτες σχολές ξιφασκίας.

Το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα καθορίστηκαν οι βασικοί κανόνες και τα προγράμματα στους επίσημους αγώνες ξιφομαχίας, οι τύποι του αθλητικού όπλου και η προστατευτική εξάρτηση.

κά κατεργασμένο άθραυστο αστάλι: Το ξίφος ασκήσεως φλερέ (fleuret), το ξίφος μονομαχίας επέ ("épee) και η σπάθη σάμπρ (sabre).

Οι αγώνες γίνονται με ηλεκτρικά ξίφη, που έχουν την ιδιότητα να σημειώνουν τα κτυπήματα, τις νύξεις, που επιφέρει ο αντίπαλος. Αυτό γίνεται για να διευκολύνεται η διαιτησία των αγώνων.

α. Η ξιφασκία είναι ένα ιδιαίτερα τεχνικό αγώνισμα που απαιτεί ταχύτητα και ευλυγισία.

β. Το ξίφος μονομαχίας είναι απόγονος του ξίφους μονομαχιών των ευγενών. γ. Στο ξίφος ασκήσεως, η πούντα στην άκρη του ξίφους βοηθά στην ηλεκτρονική καταγραφή των κτυπημάτων.

Σοβιετικό ολυμπιακό μονόφυλλο ξιφασκίας.

Οι ξιφομάχοι προσπαθούν να κρατήσουν μια ασφαλή απόσταση ο ένας από τον άλλο. Στη συνέχεια προσπαθούν να μειώσουν την απόσταση διασπώντας την άμυνα του αντιπάλου, για να έχουν το πλεονέκτημα για την επίθεση. Η ξιφασκία είναι ένα από τα ασφαλέστερα αθλήματα. Η μάσκα, η βέστα (το πάνω μέρος της στολής), το παντελόνι, και το επιστήθιο είναι κατασκευασμένα από κέβλαρ, ένα ιδιαίτερα άριστης ποιότητας υλικό.

Τα απαραίτητα φυσικά προσόντα που πρέπει να έχει ο αθλητής της ξιφασκίας είναι η έμφυτη ταχύτητα και η οξυδέρκεια. Επίσης απαιτείται σκληρή, μεθοδική, συστηματική και συνεχής προπόνηση.

Ο αγωνιστικός χώρος για αγώνες ξιφασκίας είναι μία πίστα μήκους 14μ και πλάτους 2μ. Οι ξιφομάχοι πρέπει να παραμείνουν στην πίστα ή στον αέρα για να πετύχουν τα κτυπήματα. Επιβάλλονται ανάλογες ποινές αν κάποιος βγει έξω από την πίστα.

Αν ένας ξιφομάχος υποχωρήσει πίσω από την τελευταία γραμμή, τότε χρεώνεται με ένα κτύπημα.

Διεξάγονται αγώνες για άνδρες και γυναίκες στα τρία διαφορετικά όπλα: το ξίφος ασκήσεως, το ξίφος μονομαχίας και τη σπάθη.

Κάθε όπλο έχει το δικό του στυλ και ένα αριθμό κανόνων αποκλειστικά δικό του. Ο στόχος κάθε αθλητή είναι ο ίδιος για όλα τα όπλα: Να κτυπήσει τον αντίπαλο χωρίς να κτυπηθεί ο ίδιος.

Στο ιδιαίτερα απαιτητικό σε τεχνική, ταχύτητα και ευλυγισία ξίφος ασκήσεως (Fleuret), μετρούνται τα κτυπήματα που γίνονται με την αιχμή του ξίφους (νύξεις) και αγγίζουν τον κορμό του σώματος.

Η σπάθη (Sabre) είναι μια μοντέρνα μετατροπή του βίαιου ιππικού ξίφους και έχει το ίδιο μήκος και βάρος με αυτό. Η διαφορά τους είναι στα κτυπήματα, τα οποία μπορεί να επιτευχθούν με νύξη αλλά και με σπαθισμό, δηλαδή με άγγιγμα με την κόψη της λάμας. Η περιοχή του στόχου είναι όλο το σώμα πάνω από τη μέση. Οι αγώνες σπάθης χαρακτηρίζονται από την εκρηκτικότητα των αθλητών και η διάρκεια ενός ολόκληρου αγώνα πλησιάζει τα δύο λεπτά καθαρού χρόνου.

Το ξίφος μονομαχίας (Epee) θεωρείται απόγονος του ξίφους των παλιών μονομαχιών. Έχει το ίδιο μήκος με το ξίφος ασκήσεως, αλλά είναι βαρύτερο. Πετυχημένα κτυπήματα θεωρούνται αυτά που γίνονται μόνο με νύξη. Στο ξίφος μονομαχίας, στόχος θεωρείται όλο το σώμα. Τα κτυπήματα καταγράφονται με σήματα από ηλεκτρονική συσκευή. Δεν υπάρχει προτεραιότητα κτυπημάτων στο ξίφος μονομαχίας. Αυτός που κτυπά πρώτος κερδίζει ένα κτύπημα, αλλά αν κτυπήσουν και οι δύο ξιφομάχοι ταυτόχρονα, κερδίζουν και οι δύο από ένα κτύπημα. Θεωρείται ένα είδος ξιφασκίας κατά κύριο λόγο τακτικό.

Υπάρχουν ατομικοί και ομαδικοί αγώνες ξίφους μονομαχίας. Οι ατομικοί γίνονται σε δύο φάσεις: σε αυτή των ομίλων και στη συνέχεια στη φάση των αγώνων άμεσου αποκλεισμού.

Στους ομαδικούς αγώνες οι ομάδες αποτελούνται από 3 αθλητές, οι οποίοι συναντιούνται με όλους τους αθλητές της αντίπαλης ομάδας. Η συνάντηση ολοκληρώνεται όταν η μια ομάδα φτάσει πρώτη στον αριθμό των 45 κτυπημάτων.

“Τραυματισμός μονομάχου”.
Πριν την ανακάλυψη του περιστρόφου, το ξίφος ήταν μέσο επίλυσης προσωπικών διαφορών.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ στις Ελληνικές Φιλοτελικές Εκθέσεις

Από το Νομικό Καρδούλη

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ “ΑΘΗΝΑ-ΠΕΙΡΑΙΑΣ ‘95”

Αθήνα, 22-28 Νοεμβρίου 1995

Οργανώθηκε από τις Φιλοτελικές Εταιρείες Αθηνών και Πειραιώς, με τη συμπαράσταση των Ελληνικών Ταχυδρομείων, και τελούσε υπό την αιγίδα της Ελληνικής Φιλοτελικής Ομοσπονδίας. Στεγάστηκε σε αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Δήμου Αθηναίων. Είχε συναγωνιστικό χαρακτήρα και ήταν αφιερωμένη στη Νεότητα.

Χορηγοί ήταν τα Ελληνικά Ταχυδρομεία, το Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων και ο Οργανισμός Τουρισμού. Δωρητές η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας, ο Ορέστης Βλαστός, ο Αλέξανδρος Γαληνός, η Σοφία Δρόσου, ο Αργύρης Καραμήτσος, ο Σπύρος Κόλλιας και ο Νικόλαος Μέξης.

Την Τιμητική Επιτροπή απετέλεσαν ο Υπουργός Μεταφορών Αθανάσιος Τσούτρας, ο Υφυπουργός Επικοινωνιών Χρήστος Κοκκινοβασίλης, ο Γ.Γ. Νέας Γενιάς Παναγιώτης Τσιλιγκάρης, ο Πρόεδρος Δ.Σ. του ΕΟΤ Ιωάννης Στεφανίδης, ο Γ.Γ. του ΕΟΤ Ευάγγελος Γιαννακόπουλος, ο Πρόεδρος Δ.Σ. του ΕΛ.ΤΑ. Γεώργιος Ανανιάδης, ο Γ. Δ/ντής ΕΛ.ΤΑ Αριστείδης Μανιάς και η Αιμιλία Γερουλάνου, Αντιπρόεδρος Δ.Σ. Πνευματικού Κέντρου.

Στην Τιμητική Φιλοτελική Επιτροπή συμμετείχαν οι Άγγελος Παπαϊωάννου Πρόεδρος Ε.Φ.Ο., Αθανάσιος Πουλιανίτης

Αναπληρωτής Γ. Δ/ντής ΕΛ.ΤΑ, Νία Στράτου Δωρήτρια Ταχυδρομικού Φιλοτελικού Μουσείου, Μωϋσής Κωνσταντίνης Σύμβουλος Φιλοτελισμού ΕΛ.ΤΑ., Εμμανουήλ Φωτάκης Επίτιμος Αντιπρόεδρος ΕΦΟ, Παντελής Δρόσος Φιλοτελικός Αρθρογράφος- Μελετητής και Ορέστης Βλαστός Εκδότης Κατάλογου Γραμματοσήμου.

Η Οργανωτική Επιτροπή είχε συμπροέδρους τους Κωνσταντίνο Σφήκα και Αλκιβιάδη Καλογερά, Αντιπρόεδρους τους Στέλιο Δουδούμη και Αμαλία Μπαλή, Γενικό Γραμματέα τον Νομικό Καρδούλη, Ταμία τον Μιχάλη Τσιγκουνάκη και Μέλη τους

Δημήτριο Δημητρίου, Γιώργο Καρατάσαλη, Κωνσταντίνο Κρίνο και Χαράλαμπο Ρουμπέα.

Παρατηρητής ΕΦΟ ήταν ο Βασίλης Σεκόπουλος, Σύνδεσμος με το Πνευματικό Κέντρο η Άρτεμις Ρηγοπούλου και Πραγματογνώμων Εκθεμάτων ο Ανδρέας Ζέξης.

Την επίσημη έναρξη λειτουργίας της Έκθεσης κήρυξε στο φουαγιέ του Πνευματικού Κέντρου ο Υφυπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών Δημήτρης Σαρής.

Στην έκθεση συμμετείχαν συνολικά 103 συλλογές συναγωνισμού όλων των φιλοτελικών τάξεων, καθώς και εκθέματα Φιλοτελικής Φιλολογίας. Χρησιμοποιήθηκαν συνολικά 481 πλαίσια, καλύπτοντας τρεις αίθουσες του 1ου ορόφου του Πνευματικού Κέντρου.

Το βράδυ της 29ης Νοεμβρίου 1995,

στο Ξενοδοχείο OLYMPIC ROYAL, πραγματοποιήθηκε το Δείπνο Βραβεύσεων (Palmares), κατά την διάρκεια του οποίου η Ελλανόδικος Επιτροπή ανακοίνωσε τις ακόλουθες βραβεύσεις:

- Μεγάλα Χρυσά μετάλλια
Ασημακόπουλος Νίκος (ΗΠΑ), *Τα σφάλματα των Πλακών της Μεγάλης Κεφαλής του Ερμή* (Συγχ/ρια + Ειδ. Βρ.).
Πολίτης Κώστας, (ΗΠΑ), *Zerrelin* (+Ειδ. Βρ.).
Παπαϊωάννου Άγγελος του Γεωργίου, *Ταχυδρομική Ιστορία Θεσσαλονίκης 1709-1914* (Μέγα Βραβείο + Ειδ. Βρ.).
Καρδασιλάρης Νίκος, *Μικρασιατική Εκστρατεία 1919-1922*.

- Χρυσά μετάλλια
Καράσο Ντιέγκο, *Ιπτάμενος Ερμής*.
Πολίτης Κων. (ΗΠΑ), *Αεροπορική Ταχυδρομική Ιστορία*.
Καρδασιλάρης Νικ., *Ελληνικά Ταχυδρομεία στην Ανατολική Θράκη 1920-1922*
Ολύμπιος Ευάγ., *Θέατρο*.

Νταής Ιω., *Τα Ελληνικά Ταχυδρομικά Γραφεία του 20ου αιώνα*.

Πετραδάκης Μιχ., *Ταχυδρομική Ιστορία του Αιγαίου, Ιταλικά στρατιωτικά Ταχυδρομεία 1897-1943*.

Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία, Περιοδικό ΦΙΛΟΤΕΛΕΙΑ.

- Μεγάλα Επίχρυσα
Νταής Ιωάννης, *Τοπία 1927-1935*.
Liaskas William (Καναδάς), *Ιόνιοι Νήσοι 1501-1914*.
Καρδασιλάρης Νίκ., *Σφραγίδες V τύπου Νέων Χωρών*.
Μπόζοβιτς Σωκ., *Μαχόμενη Ελλάδα: Έλληνες στη Μέση Ανατολή*.
Λεουσης Παντ., *1940-1946 Εθνικοί Ύμνοι και Πατριωτικά Τραγούδια*.
Asimakoroulos Nik. (ΗΠΑ), *Σφάλματα αριθμών ελέγχου Μεγάλων Κεφαλών*

Ερμή.

Χαλβατζιδοπουλος Ιωακείμ, *Το Ποδόσφαιρο*.

Ρεφανιδης Ιωάννης, *Ταχυδρομικά γραφεία Νέων Χωρών, σφραγίδες V τύπου*.

Caseci Gianni (Ιταλία), *Ο γύρος της Ευρώπης*.

Μαρινάκης Μάρ., *Χαρτόσημα Κρήτης*.
Φιλοτελική Εταιρεία Λέσβου, Περιοδικό ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΛΕΣΒΟΣ.

- Επίχρυσα
Γκιοκάς-Μαρκέτος, *Η Ιατρική στα Γραμματόσημα*.

Πάσχος Αθ., *Στρατιωτικά Ταχυδρομεία στη Θεσσαλονίκη*.

Δρόσου Σοφία, *Ταχυδρομικά Γραφεία Εξωτερικού (Τουρκία -Κρήτη)*.

Βαλτινος Αλκ., *Με την πνοή του Ανέμου*.

Ζαχαριάδη Ισμήνη, *Εκ Γυναικός πηγάζει τα κρείττω*.

Κωνσταντουράκης Γ. (Καναδάς), *Η τέχνη των ψηφιδωτών*.

Χριστοδούλου Ιορ., *Εθνική Αντίσταση 1941-1945*.

Πάσχος Αθ., *Ταχυδρομική Ιστορία Θεσσαλονίκης*.

Κορωναίος Ανδ., *Ταχυδρομική Ιστορία της Θράκης*.

Βλάχος Γερ., *Ιόνιοι Νήσοι 1814-1864*.

Ανδρουλιδάκης Κων., *Ταχυδρομική Ιστορία της Σάμου*.

Γαλάνης Θεόδ., *Τα πουλιά της Ευρώπης*.

Ζαχαριάδη Ιορ., *Γυναίκες στα Γραμματόσημα*.

- Μεγάλα Αργυρά
Λεούσης Παντ., *Ιστορία της Μουσικής*.
Βαρούχας Γ., *Χαρτόσημα Κρήτης*.
Μαγουλάς Πέτρος, *Τοπία 1927-1935*.
Παπαϊωάννου Αθ., *Ταχυδρομική Ιστορία Αθηνών 1834-1910*.

Γεωργίτσος Παν., *Ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων*.

- Βασιλικός Κων., Προσωπικότητες.
Αναγνωστόπουλος Φώτης, Β' Παγκό-
σμιος Πόλεμος: οι Πρωταγωνιστές.
Χελιδόνης Νικ., Χερσαία Μεταφορικά
Μέσα.
Ζαχαριάδη Ισ., Μια φορά και ένα καιρό.
Λεκατσάς Αλ., Ο Φυτικός κόσμος.
Φιλοτελική Εταιρεία Πειραιώς, Περιοδι-
κό Φιλοτελική Ηχώ.
Καρδασιλάρης Νικ., Ενάριθμα εισπρα-
κτέα μετά το 1902.
Πατεριμός Νικ., Λήμνος.
Αγγελής Κων., Πρώτες Πτήσεις
Nicolas Alain, Αυστριακά γραφεία
Levant και σφραγίδες 1863-1914.
Μιχαλοπούλου Ζωή, Παιχνίδι.
Ντούζος Δημ., Ένας ξένος τουρίστας
στην Ελλάδα.
Γεωργίου Πόπη, Τα πουλιά.
Χριστοδουλίδου Μαρία, Νεώτερη Ελλη-
νική Ιστορία.
Διαμαντίδης Αντώνιος, Σκάκι και Φιλο-
τελισμός.
Ελληνική Φιλοτελική Εταιρεία Θεσσα-
λονίκης, Περιοδικό ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΑ ΝΕΑ.
Αργυρά
Φωτίου Κώστας, Η Ταχυδρομική Ιστορία
του Ελληνο-Ιταλικού Πολέμου 1940-1941.
Βαρότσης Κων., Ολυμπιακοί Αγώνες
"Barcelona '92".
Ντούζος Γ., Ο Χριστός μας στη Γη.
Έξαρχος Θεόδωρος, Ιστορία Θεάτρου
και θεωρητικοί.
Βερβερίδης Χρ, Χαρτόσημα Κρήτης.
Αντωνούλας Αντ., Πρώτες Αεροπορικές
Πτήσεις.
Παπαδημητρίου Ανδρέας, Γεωργία,
Ασχολίες, Προϊόντα.
Liaskas William (Καναδάς), Οι Ολυμπι-
ακοί αγώνες της Ελλάδος 1896-1906.
Ανδρικούλης Σταύρος, Ταχυδρομικά
γραφεία Ολλανδίας.
Θεοδωρέλλου Άννα, Το παιδί στη ζω-
γραφική.
Ζαχαριάδης Όμ., Αιγαιακός Ελληνι-
σμός
Τριαντάφυλλος Γ., Προσωπικότητες.
Μαγιολαδίτης Μάρ., Πετώντας σαν που-
λί.
Μαπολαδίτης Μάρ., Τροχοφόρα Οχήματα.
Λεκατσάς Αριστοτέλης, Ο αθλητισμός
από την Αρχαιότητα ως τους σύγχρονους
Ολυμπιακούς Αγώνες.
Μαγουλά Βαρβάρα, Το έπος του 1940.
Χαλβατζίδοπουλος Ιωακείμ, Το Ποδό-
σφαιρο στον Φιλοτελισμό.
Σμπόρος Φίλιππος, Αρθρογραφία "ΦΙ-
ΛΟΤΕΛΙΚΑ".
Επάργυρα
Reiss Martin (Γερμανία), Νήσοι γύρω
από την Ελλάδα
Διαμαντίδης Αντ., Ταχυδρομική Ιστο-
ρία της Θεσσαλονίκης
Καλλίνικος Ν., Αναμνηστικές Σφραγίδες
Τριαντάφυλλος Αλ., Αγώνισματα Θερι-
νοον Ολυμπιακών Αγώνων
Πασολινέλης Γ. (Μ. Β.), Βατικανό, Παύ-
λος ο VI, ο Οικουμενικός
Βαρούχας Εμ., Ελληνικά γραμματό-
σημα με Κρητικά Θέματα
Φιλοτελικός Όμιλος Γλυφάδας,
Περιοδικό ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΓΛΥΦΑΔΑ
Πανελλήνιος Σύλλογος Θεματικού Φι-
λοτελισμού & Νεότητας, ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ
ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ.
Φιλοτελική στήλη Εφημερίδας Ο ΠΟΛΙ-
ΤΗΣ.
Χάλκινα
Κορδάτος Λεωνίδα, Ο Κινηματογράφος
Τουτουδάκης Γεώργιος, Ο Ολυμπισμός
και ο Αθλητισμός στις αναμνηστικές σφρα-
γίδες.
Πετραδάκης Μιχ., Η Δωδεκάνησος στα
Ελληνικά γραμματόσημα.
Κοτίνης Δημ., Αγροτικά Δρομολόγια.
Μεσιακάρης Απ., Αθλοπαιδιές – Sport.
Δαφνής Σωτ., "Έσο Ετοιμος".
Πασολινέλη Αλεξία (Great Brian), Η Ζω-
γραφική.
Βουλγαρίδης Χρ., Αυτοκίνητα.
Ρουμπέας Αρ., Προσωπικότητες.
Σταυράκης Στάθης, Προσκοπισμός-
Οδηγισμός.
Μπίζη Αλ., Ελλάδα μου, αγαπημένη.
Χρηστίδης Αλ., Πίνακες Γαλλίας.
Αντωνούλα Χ., Αναμνηστικές σφραγίδες.
Βουρνάς Αργ., Περιοδικό ΣΥΛΛΟΓΕΣ.
Διπλώματα συμμετοχής
Πετρόπουλος Χρ, Η Μοναρχία στην Ελ-
λάδα.
Βασιλοπούλου Δήμ., Παιδικοί φάκελοι

και γραμματόσημα.

▪ **Grand prix**

Υποψήφιοι για το μεγάλο βραβείο συναγωνισμού ήταν οι Νίκος Ασημακόπουλος (ΗΠΑ), *Τα σφάλματα των Πλακών της Μεγάλης Κεφαλής του Ερμή*, Κώστας Πολίτης (ΗΠΑ), *Ζερρελίν και Άγγελος Παπαϊωάννου του Γεωργίου, Ταχυδρομική Ιστορία Θεσσαλονίκης 1709-1914. Νικήτης ανεδείχθη ο Άγγελος Παπαϊωάννου.*

Στον εκθεσιακό χώρο χρησιμοποιήθηκαν από τον ΕΛ.ΤΑ δύο ειδικές αναμνηστικές σφραγίδες, στις 22 και 25 Νοεμβρίου 1995, ενώ παράλληλα λειτούργησε μηχανή αυτόματης παραγωγής και πώλησης γραμματοσήμων τύπου FRAMA.

Η Οργανωτική Επιτροπή έθεσε σε κυκλοφορία τέσσερις εικονογραφημένους πολύχρωμους αναμνηστικούς φακέλους με γραμματόσημο και με FRAMA, ένα φυλλαράκι (φεγιέ) και τρία έντυπα (κατάλογο – κανονισμό – βραβεύσεις).

Η "ΑΘΗΝΑ - ΠΕΙΡΑΙΑΣ '95" θεωρήθηκε ιδιαίτερα επιτυχημένη, τόσο από πλευράς ποιότητας εκθεμάτων όσο και από πλευράς αριθμού επισκεπτών. Βαρύτητα στο γόητρο της έκθεσης προσέδωσε και η παρουσία αλλοδαπών εκθετών από ΗΠΑ, Καναδά και Γερμανία, δύο από τους οποίους ήταν υποψήφιοι για τα Μεγάλα Βραβεία Συναγωνισμού.

**Α' ΠΑΝΘΕΣΣΑΛΙΚΗ
ΕΚΘΕΣΗΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟΥ**

Τρίκαλα, 16 - 20 Μαρτίου 1996

Μη συναγωνιστική έκθεση, που οργανώθηκε από τη Φιλοτελική Εταιρεία Τρικάλων και φιλοξενήθηκε σε αίθουσα του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Τρικάλων.

Είχε την αιγίδα του ανωτέρου Οργανισμού και τη συμπαράσταση των ΕΛ.ΤΑ.

Συμμετείχαν οι ακόλουθοι 22 εκθέτες από περιοχές της Θεσσαλίας και των όμορων νομών Κοζάνης και Ιωαννίνων: Αγγελής Κων/νος, Πρώτες Αεροπορικές-Πτήσεις Ελλάδος

Αντωνούλας Αντώνιος, *Πρώτες Αερο-*

πορικές Πτήσεις Ελλάδος

Αντωνούλα Χαρίκλεια, *Αναμνηστικές Σφραγίδες.*

Δράκος Χρηστός, *Άγιον Όρος*
Δράκος Γεώργιος, *Μεταφορικά Μέσα* (Κάρτες)

Ιωαννίδης Σταύρος, *Χριστούγεννα*
Κούτσιας Γεώργιος, *Ζωγραφική-Τέχνη και τάσεις*

Κούτσιας Ιωάννης, *Μελέτη χαρτών*
Καραμπινάς Ανδρέας, *Ταχυδρομική Ιστορία Θεσσαλίας έως το 1900*

Κουβελέτσος Αθανάσιος, *Έντομα*
Μαργαρίτης Παναγ., *Μεγάλες Κεφαλές Ερμού*

Μέγας Άρης, *Ταχυδρομική Ιστορία Βοιωτίας & Φωκίδος 1830-1920*

Μεγαρίτης Βύζας, *Τα Τούρκικα γραμματόσημα τιμούν Βυζάντιο & Ελληνισμό*
Μεσιακάρης Απόστολος, *Αθλοπαιδιές - Σπόρ*

Παπαδημητρίου Ανδρέας, *Μελισσοκομία-Ενδυμασία*

Παπαχατζής Κων/νος, *Κύπρος*
Πάσιος Βασίλειος, *Έτος παιδιού*
Σαμαράς Ιωάννης, *Εξέλιξη του Ιστιοφόρου*

Σαμαράς Ιωάννης, *Μελέτη Πουλιών*
Σμπόρος Φίλιππος, *Ταχυδρομική Ιστορία Μαγνησίας*

Χελιδόνη Αλεξία, *100ετηρίδα UPU*
Χελιδόνης Νικόλαος, *Μέσα χερσαίων μεταφορών*

Το βράδυ της 16ης Μαρτίου, κατά την διάρκεια δείπνου σε κοσμικό κέντρο των Τρικάλων, απονεμήθηκαν αναμνηστικές πλακέτες με δίπλωμα στους εκθέτες και στους συντελεστές της Έκθεσης. Δεν υπήρξε ειδική αναμνηστική σφραγίδα. Τέθηκαν σε κυκλοφορία εικονογραφημένοι αναμνηστικοί φάκελοι, οι οποίοι σφραγίστηκαν με το χρονολογικό σήμαντρο του Κεντρικού Ταχυδρομείου Τρικάλων.

(Συνεχίζεται)

Αμπέμπε Μπικίλα

Ο αθλητής θρύλος, που δόξασε τη Μαύρη Ήπειρο.

Ποιος από τους παλιούς δεν θυμάται αυτή τη λεπτή, σχεδόν αποστεωμένη, σκούρα ανθρώπινη φιγούρα, που ξυπόλητη, κατάπινε τα χιλιόμετρα του Μαραθωνίου δρόμου σαν καλοκουρδισμένη μηχανή, αφήνοντας έκπληκτους τους συναθλητές του και έκθαμβη ολόκληρη την ανθρωπότητα με τις επιδόσεις του; Ποιος δεν γνωρίζει το τσοπανόπουλο από την Αιθιοπία που το όνομά του έγινε θρύλος και αποτέλεσε πρότυπο για τους νέους της μεγάλης, αλλά φτωχής αφρικανικής χώρας του, με αποτέλεσμα η Αιθιοπία να είναι σήμερα από τις πρωταγωνίστριες χώρες στους δρόμους μεγάλων αποστάσεων;

Ο Αμπέμπε, γιος φτωχού βοσκού, γεννήθηκε το 1932, την ημέρα διεξαγωγής του Μαραθωνίου Δρόμου στην Ολυμπιάδα του Λος Άντζελες (7.08.1932), στο μικρό χωριό Γιάτο της Αιθιοπίας. Νωρίς κατάφερε να ενταχθεί στην σχολή της Αυτοκρατορικής Φρουράς του Χαϊλέ Σιλασιέ, για να βοηθήσει την πάμπωχη οικογένειά του.

Έχοντας έμφυτη την αγάπη του για τον αθλητισμό, άρχισε να γυμνάζεται μόνος του, μέχρι που το 1959 ο Σουηδό/Φιλανδός Όνι Νισκάνεν, αξιωματούχος του Ερυθρού Σταυρού και προπονητής παθιασμένος με τον αθλητισμό, τον ανακάλυψε. Στο μεταξύ, ο Αμπέμπε, ως ο πιο αθλητικός από τους συναδέλφους του στην Φρουρά, ορίστηκε εκπαιδευτής τους, ενώ συνέχισε εντατικές προπονήσεις με τον Νισκάνεν, ο οποίος τον ασκούσε ταυτόχρονα στο τένις και στο μπάσκετ, για να αναπτύξει περισσότερο τον συντονισμό του. Ήδη από το

1959 η φήμη του είχε περάσει τα σύνορα της Αιθιοπίας. Ακουστήκη ότι κάποιος νέος αθλητής είχε διατρέξει τον Μαραθώνιο σε 2 ώρες και 21 λεπτά, άλλα οι ειδικοί στην Ευρώπη θεώρησαν ότι πρόκειται για εξωπραγματικές φήμες!

Όταν έφτασε η ώρα της επιλογής αθλητών για την Ολυμπιάδα της Ρώμης του 1960, ο Μπικίλα κλήθηκε την τελευταία στιγμή να αντικαταστήσει τον συναθλητή του Ουάμι Μπιράτου, ο οποίος είχε πρόσφατα σπάσει το πόδι του παίζοντας ποδόσφαιρο.

Περνώντας από την καθιερωμένη ιατρική εξέταση πριν τον αγώνα, δημιουργήθηκε πρόβλημα με τα πόδια του Αμπέμπε. Καθώς έτρεχε πάντα ξυπόλητος, στο πέλμα του είχε δημιουργηθεί ένα παχύ στρώμα κερατώσεως του δέρματος. Στις προπονήσεις που έκανε στην Ιταλική πρωτεύουσα, έκανε προσπάθειες να βάλει παπούτσια. Όμως οι επιδόσεις του με αυτά ήταν μικρότερες. Δοκίμασε πολλά αθλητικά παπούτσια σε όλη τη Ρώμη. Κανένα δεν τον βόλευε.

Τελικά, όσοι φίλαθλοι παρακολουθούσαν το αγώνισμα του Μαραθωνίου στις 10 Σεπτεμβρίου, είδαν έκπληκτοι τον Αμπέμπε να τρέχει ξιπόλητος. Διέτρεξε την διαδρομή σε μόλις 2:15:16, καταρρίπτοντας το παγκόσμιο ρεκόρ και αφήνοντας πίσω το φαβορί της κούρσας, τον Μαροκινό Ράντι μπεν Αμπντεσελάμ, κατά 25". Χαρακτηριστικό είναι ότι μετά τον αγώνα αρνήθηκε να πιεί και να καθίσει, και απώθησε την κουβέρτα που του πρότειναν για να προφυλαχτεί από το κρύο. Μόνο μετά από πίεση

Τρέχοντας, προς ολυμπιακές νίκες: Ρώμη (αριστερά), Τόκιο (δεξιά). 12 νίκες σε διεθνείς Μαραθωνίους

του Νισκάνεν, δέχτηκε να πει μία κόκα κόλα. Τέλος, δήλωσε με μετριοφροσύνη πως “στην Αυτοκρατορική Φρουρά υπάρχουν πολλοί άλλοι που θα μπορούσαν να έχουν κερδίσει στη θέση μου”.

Η νίκη αυτή τον έκανε εθνικό ήρωα των μαύρων της Αφρικής. Ήταν ο πρώτος μαύρος Αφρικανός που κέρδιζε ολυμπιακό μετάλλιο. Εκτός από άλλες τιμές, η πατρίδα του τον ανάμειψε με ένα διαμέρισμα και ένα αυτοκίνητο.

Το 1961, κέρδισε τους Μαραθώνιους σε Αθήνα, Ιαπωνία και Τσεχοσλοβακία. Γύρισε κατόπιν στη χώρα του και δεν αγωνίστηκε επί δύο χρόνια.

Το 1963 συμμετείχε στο Μαραθώνιο της Βοστώνης, όπου έχασε για πρώτη φορά, τερματίζοντας πέμπτος. Επιστρέφοντας στην Αντίς Αμπέμπα, ξαναπήρε τα στρατιωτικά του καθήκοντα, ενώ δεν άργησαν να ακουστούν φήμες ότι γυμνάζεται και πάλι.

Καθώς πλησίαζε η Ολυμπιάδα του Τόκιο, στους προκριματικούς της χώρας του ήρθε πρώτος, με χρόνο 2:16:18, απίστευτο για τα υψόμετρα της Αιθιοπίας. Ωστόσο, έξη εβδομάδες πριν τους αγώνες χρειάστηκε να εγχειριστεί για σκωληκοειδίτιδα, γεγονός που του αφαιρούσε ελπίδα συμμετοχής. Ακολούθησε πάντως την αποστολή, χωρίς προοπτική να αγωνιστεί. Έξη εβδομάδες χωρίς προπόνηση...

Παρά ταύτα, αποφασίστηκε να λάβει μέρος, αυτή τη φορά φορώντας παπούτσια και χρησιμοποιώντας την ίδια τακτική του 1960: Να ακολουθήσει δηλαδή τον επικεφαλής όμιλο δρομέων και να επιταχύνει μερικά χιλιόμετρα πριν το τέλος.

Το αποτέλεσμα ήταν ένας ακόμα θρίαμβος. Μπήκε στο στάδιο πρώτος και μόνος, ενώ 70.000 θεατές τον αποθέωναν. Ο χρόνος; Νέο παγκόσμιο ρεκόρ: 2:12:11.

Ο Αμπέμπε σημαιοφόρος της αιθιοπικής ομάδας στην Ολυμπιάδα του Τόκιο.

Αμέτρητα τα κύπελα και τα μετάλλια.

Μέχρι και την Ολυμπιάδα του Τόκιο, ο Αμπέμπε αγωνιζόταν πάντα ξιπόλητος.

Αφού πέτυχε ακόμα δύο νίκες σε εθνικούς Μαραθώνιους, ήρθε η ώρα του Μεξικού. Προσπάθησε να τρέξει, αλλά το σπασμένο δάχτυλο στο ένα του πόδι που είχε προκληθεί από προηγούμενο ατύχημα, τον ανάγκασε να αποσυρθεί στο 10ο χιλιόμετρο.

Η μοίρα, ωστόσο, έπαιξε άσχημο παιχνίδι στον μεγάλο άσχημο παίγνιδι στον μεγάλο αθλητή. Ένα χρόνο αργότερα, στην προσπάθειά του να αποφύγει μια ομάδα διαδηλωτών που εμφανίσθηκε ξαφνικά μπροστά του, έχασε τον έλεγχο του “σκαραβαίου” που οδηγούσε και έπεσε σε χαντάκι. Ανασύρθηκε βαρύτατα τραυματισμένος και έμεινε παράλυτος, παρά τις προσπάθειες των γιατρών. Ούτε στο Λονδίνο που τον μετέφεραν μπόρεσαν να κάνουν κάτι. Τα κάτω άκρα του δεν λειτουργησαν ποτέ ξανά.

Γυρίζοντας στη χώρα του, στο αναπηρικό καροτσάκι, τον περίμεναν πλήθη λαού για να του εκφράσουν την αγάπη και την ευγνωμοσύνη τους.

Το 1972, προσκεκλημένος στην Ολυμπιάδα του Μονάχου, παραβρέθηκε για τελευταία φορά σε Ολυμπιακούς Αγώνες. Τον άλλο χρόνο τον βρήκε ο θάνατος, από εγκεφαλική αιμορραγία. Ήταν μόλις 41 ετών.

Φεύγοντας, άφησε γυναίκα και τέσσερα παιδιά, την πρωτιά του μοναδικού μαραθωνοδρόμου στην ιστορία που κέρδισε δύο συνεχόμενες ολυμπιακές νίκες, 12 νίκες σε διεθνείς μαραθώνιους δρόμους, και έναν λαό –ακόμα και μία ολόκληρη ήπειρο– με την υπερήφανη σκέψη ότι ακόμα και ένας μαύρος της Αφρικής μπορεί να γίνει Ολυμπιονίκης!

Την κηδεία του παρακολούθησαν 65.000 άτομα, ενώ ο Χαϊλέ Σελασιέ κήρυξε αυτή την ημέρα ως ημέρα εθνικού πένθους.

Παντελής Λεουσίης

ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑ ΣΑΣ ΝΕΑ!

Φιλοτελικές εκδηλώσεις στη Ρόδο.

Από 11 έως 18 Μαΐου διεξήχθη στη Ρόδο, με ξεχωριστή επιτυχία, έκθεση Γραμματοσήμων και Φωτογραφίας, ενώ ιδιαίτερη επιτυχία σημείωσε και μαθητικός διαγωνισμός δημιουργίας γραμματοσήμου. Και οι δύο εκδηλώσεις οργανώθηκαν από τη Φιλοτελική Ένωση Δωδεκανήσου και ήταν ενταγμένες στα πλαίσια του εορτασμού της φετινής 64ης Επετείου της Ενσωμάτωσης των Δωδεκανήσων με την Ελλάδα.

Δικαίωμα συμμετοχής στο διαγωνισμό δημιουργίας γραμματοσήμου είχαν μαθητές των γυμνασίων και των τριών τελευταίων τάξεων δημοτικού όλων των σχολείων της Δωδεκανήσου. Συμμετείχαν συνολικά 242 εκθέτες, τα έργα των οποίων αξιολογήθηκαν από επταμελή επιτροπή της Φ.Ε.Δ.

Μετά την αρχική επιλογή των 16 καλύτερων εκθεμάτων, πρώτος και δεύτερος νικήτης αναδείχθηκαν οι μαθητές Τερνέζη Ελπίδα από τη Ρόδο, και Πρωτογεράκης Θωμάς από την Κάρπαθο, οι οποίοι και βραβεύτηκαν με χρηματικό ποσό 150 και 100 Ευρώ, αντίστοιχα. Τα υπόλοιπα 14 επιλεγέντα έργα έλαβαν αναμνηστικά συμμετοχής, ενώ αναμνηστικά συμμετοχής έλαβαν και όλα τα σχολεία, παιδιά των οποίων πήραν μέρος στο διαγωνισμό.

Εκτός από τα 2 βραβεία της Φ.Ε.Δ, τα ΕΛΤΑ τύπωσαν σε προσωπικό γραμματόσημο τα έργα των 3 πρώτων επιλογών και τα πρόσφεραν στους δημιουργούς τους.

Η βράβευση έγινε κατά τη διάρκεια της τελετής των εγκαινίων της τοπικής έκθεσης Γραμματοσήμου, την Παρασκευή 11 Μαΐου 2012, στο χώρο του Καταλύματος της Γαλλικής Γλώσσας, στην μεσαιωνική πόλη της

Ρόδου.

Στην έκθεση γραμματοσήμου, η οποία δεν είχε συναγωνιστικό χαρακτήρα, έλαβαν μέρος 18 εκθέτες με 20 εκθέματα διαφόρων τάξεων.

Στα εγκαίνια, που έγιναν παρουσία πολλών γονέων, συγγενών των βραβευμένων μαθητών και πλήθους κόσμου, παρέστησαν ο Αντιπεριφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου Φώτης Χατζηδιάκος, ο Αντιδήμαρχος Ροδίων Ιωάννης Περγίκης, ο Περιφερειακός Υποδιοικητής των ΕΛ.ΤΑ Πειραιά και νήσων Αιγαίου Σπύρος Τσιλιγιάννης και άλλοι εκπρόσωποι διοικητικών, θρησκευτικών, στρατιωτικών και κοινωνικών αρχών της Δωδεκανήσου.

Την ημέρα των εγκαινίων χρησιμοποιήθηκε η εικοιζόμενη ειδική αναμνηστική σφραγίδα.

Η επιτυχία της έκθεσης τεκμαίρεται και από την μεγάλη επισκεψιμότητά της. Δημοτικά Σχολεία της Δωδεκανήσου, Νηπιαγωγεία, πρόσκοποι, κάτοικοι της Ρόδου, αλλοδαποί και ημεδαποί τουρίστες, όλοι συνέβαλαν με την πυκνή παρουσία τους στη δικαίωση της όλης προσπάθειας των άξιων οργανωτών.

Έκθεση στη Μυτιλήνη.

Τα Ελληνικά Ταχυδρομεία, συμμετέχοντας στον εορτασμό των 100 χρόνων από την απελευθέρωση της Μυτιλήνης, οργάνωσαν έκθεση με τίτλο "Το Αιγαίο μέσα από τα γραμμάτσημα". Η έκθεση εγκαινιάστηκε στις 27 Ιουνίου 2012 και στεγάστηκε στο Μουσείο Βρανά, στους Παπάδες Γέρας Λέσβου.

Χοσέ Μαρτί

Ο Φιντέλ Κάστρο τον θεωρούσε “δάσκαλό” του, παρά το ότι είχε πεθάνει τριάντα χρόνια πριν γεννηθεί ο ίδιος. Η πόλη του Κεμπέκ, που δεν τρέφει ιδιαίτερη συμπάθεια στον καστρισμό, του ανέγειρε μνημείο. Η Ισπανία, της οποίας υπήρξε άσπονδος εχθρός, τον τίμησε επανειλημμένως, αφιερώνοντάς του μάλιστα και γραμματόσημο. Τιμές από πολλές χώρες στη μνήμη του.

Όμως η χώρα στην οποία τίμαται περισσότερο είναι αναμφισβήτητη η Κούβα. Από την επανάσταση του 1898 και την απελευθέρωσή της, όλα τα καθεστώτα που ακολούθησαν, από τα περισσότερα ή λιγότερο “δημοκρατικά” έως τη δικτατορία του Μπατίστα - εναντίον της οποίας ο Κάστρο έκανε την επανάσταση- και τον καστρισμό, όλα έχουν αφιερώσει στο Μαρτί πλήθος φιλοτελικών εκδόσεων.

Όχι άδικα. Ο Χοσέ Μαρτί, μέγιστος ποιητής και συγγραφέας, υπήρξε ο πρωτομάστορας της κουβανικής επανάστασης.

Όλοι μας, έστω χωρίς να το ξέρουμε, έχουμε μπουρμουρίσει κάποιους στίχους του, όπως τα λόγια από το πασίγνωστο Κουαχίρα Κουάντα-ναμέρα, που σημαίνει Χωριαποπούλα από το Γκουαντάμο. Αυτό το παγκόσμια δημοφιλές τραγούδι είναι ο ανεπίσημος δεύτερος εθνικός ύμνος της Κούβας.

Οι γονείς του Μαρτί ήταν Ισπανοί. Ο πατέρας του, στρατιωτικός, στάλθηκε στην ισπανική φρουρά της Αβάνας. Εκεί, κάτω από τον κουβανέζικο ουρανό, γεννήθηκε ο Μαρτί το 1853. Στη χώρα αυτή, την Κούβα, αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή του, καταγγέλλοντας την ισπανική αποικιοκρατία και τις κτηνωδίες της

με όλη τη δύναμη της ψυχής του, με τη δύναμη του συγγραφικού του ταλέντου, με το δίκιο των επιχειρημάτων του. Είναι άξιο θαυμασμού το κουράγιο αυτού του μικροκαμωμένου ασθενικού ανθρώπου που μόλις τον αντίκριζες ήσουν βέβαιος ότι ασκεί πνευματικό επάγγελμα. Εντούτοις, και παρόλη την έλλειψη φυσικών προσόντων, οι σκληροτράχηλοι αρχηγοί των αναρτών θα τον αναγνωρίσουν ως αρχηγό τους. Θα του δοθεί μάλιστα το προσωνύμιο “Homme universel” (οικουμενικός άνθρωπος), ενώ οι φτωχοί χωρικοί θα τον αποκαλούν “Απόστολο”!

Ο Μαρτί ήταν άνθρωπος με τεράστια μόρφωση. Αν και αναγκάστηκε από μικρός να δουλέψει για να βοηθήσει την -όχι πλούσια- οικογένεια του, συνέχισε κανονικά τις σπουδές του, μέχρι που απόκτησε πανεπιστημιακά διπλώματα φιλολογίας και φιλοσοφίας, και έμαθε να μιλά τέσσερες γλώσσες: γαλλικά, αγγλικά, γερμανικά και ιταλικά.

Ταξίδεψε πολύ, όχι πάντα ηθελημένα. Έφευγε συχνά από τη χώρα για να αποφύγει τη φυλακή. Έζησε και για αρκετό διάστημα στις ΗΠΑ, γι’ αυτό και έλεγε:

“Έζησα στο εσωτερικό του τέρατος και γνωρίζω τα εντόσθιά του”.

Τελικά, ήταν ίσως ο πρώτος που κατάλαβε ότι την άγρια και κτηνώδη αποικιοκρατία της Ισπανίας θα διαδεχθεί στη Λατινική Αμερική μία άλλη, ίσως λιγότερο σκληρή, αλλά όχι λιγότερο κτηνώδης αποικιοκρατία: αυτή του δολαρίου και του ιμπεριαλισμού.

Ο Μαρτί έπεσε στο πεδίο της μάχης, πολεμώντας δίπλα στους στρατιώτες του, το 1895.

Λάκης Τσάκωνας.

Όπιο, ή αφιόνι όπως το λέει ο λαός μας, είναι ένα ναρκωτικό που παράγεται από τον αποξηραμένο γαλακτώδη χυμό του περικάρπιου (κάψα) της παπαρούνας Μήκων ή Υπνοφόρος (Papaver Somniferum). Αυτός ο χυμός περιέχει περίπου 20 αλκαλοειδή, μεταξύ των οποίων και 10-12% μορφίνης, από την χημική επεξεργασία της οποίας παράγεται η ηρωίνη που διακινείται στο παράνομο εμπόριο ναρκωτικών και αποτελεί μία από τις μάστιγες της ανθρωπότητας. Περιέχει επίσης κωδεΐνη και άλλα μη ναρκωτικά αλκαλοειδή όπως παπαβερίνη, θηβαΐνη και νοσκαπίνη.

Ωστόσο, παράγωγα του οπίου έχουν ευεργετικές συνέπειες στον άνθρωπο. Η χρήση της μορφίνης για ιατρικούς σκοπούς απαλλάσσει από τραυματικούς ή άλλους πόνους, όπως οι μετεγχειρητικοί, δίνει σκευάσματα από όπιο που χρησιμοποιούνται ως αντιδιαρροϊκά κλπ.

Το όπιο άρχισε να καλλιεργείται από την Νεολιθική εποχή. Οι Σουμέριοι γνώριζαν ήδη από το 3000 π.Χ. τις δράσεις του, όπως μαρτυρούν εγχάρακτες πινακίδες και θραύσματα

της εποχής που συνιστούν αγωγές με όπιο. Αλλά και οι Ασύριοι, Αιγύπτιοι, Έλληνες, Ρωμαίοι και Άραβες έκαναν εκτενή χρήση του οπίου. Ήταν τότε το πιο διαδεδομένο παυσίπονο, επιτρέποντας ακόμη την περάτωση διαφόρων μικρών εγχειρήσεων. Στην αρχαία Ελλάδα ήταν γνωστό με το όνομα "όπιον" (=

χυμός παπαρούνας), όνομα που επικράτησε διεθνώς μέσω του εκλατινισμένου ορίουμ. Οι Έλληνες το χρησιμοποιούσαν μάλιστα σε συνδυασμό με κώνιο, για να αποφέρει άμεσο και ανώδυνο θάνατο.

Το όπιο αναφέρεται επίσης στα σημαντικότερα ιατρικά κείμενα του αρχαίου κόσμου, όπως στους παπύρους του Έμπερς και

στα γραπτά των Διοσκουριδής, Γαληνού και Αβικέννα.

Στις αίθουσες των ασσυριακών αναγλύφων του Μητροπολιτικού Μουσείου της Νέας Υόρκης απεικονίζεται μία φερωντή θεότητα από το παλάτι του βασιλιά Assurnazirpal II (879 π.Χ.) να προσφέρει ένα μπουκέτο από περικάρπια παπαρούνας, γεγονός που υποδηλώνει ότι το όπιο ήταν "προσφορά των

Μήκων η Υπνοφόρος. Από τις κάψες του άνθους της παράγεται το όπιο.

Το γραμματόσημο στα δεξιά, με τη σύριγγα και το σύμβολο της απαγορεύσεως, στέλνει ευνόητο μήνυμα.

**Ο πολέμιος του οπίου
Lin Zexu.**

Δεξιά, κινεζικό ανάγλυφο με απεικόνιση δημόσιας καύσης μεγάλης ποσότητας του ναρκωτικού.

θεών“, πολύ πριν το όπιο εξαχθεί από τον λαλακτώδη χυμό του.

Επί αιώνες το όπιο ήταν εμπορεύσιμο υλικό για τις αναλγητικές του ιδιότητες. Ιστορικά, πρώτα εισήχθη στην Ινδία τον 9ο αιώνα μέσω της εισβολής των Αράβων και των εξισλαμισμένων Περσών. Ακολούθησε η κυριαρχία των Μογγόλων (1527-1707), κατά την οποία το εμπόριο του οπίου ήταν κρατικό μονοπώλιο.

Το Μεσαίωνα χρησιμοποιήθηκε με διάφορες φαρμακευτικές μορφές, όπως το λάβδανο.

Από τον 18ο αιώνα άρχισε στην Κίνα η ευρεία χρήση του οπίου, ως ναρκωτικού, από μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Γι' αυτό και το 1729, ο Κινέζος αυτοκράτορας Γιονγκτσένγκ (β. 1722-1735) απαγόρευσε – ανεπιτυχώς – την εισαγωγή του.

Την περίοδο (1840-1842) ξέσπασε ο Πόλεμος του Οπίου μεταξύ Κίνας και Αγγλίας. Ο Αυτοκράτορας της Κίνας Νταογκουάνγκ (β. 1820-1850), ανήσυχος από την αυξανόμενη κατανάλωση οπίου που υποβοηθούσε το αγγλικό εμπόριο (και το προστατευόμενο λα-

θρεμπόριο) των Άγγλων αποφέροντας τεράστια κέρδη, απαγόρευσε την εισαγωγή οπίου. Με την απόφαση αυτή 20.000 κιβώτια οπίου ρίχθηκαν στη θάλασσα ενώ μεγάλες επίσης ποσότητες ρίχθηκαν στην πυρά.

Οι Άγγλοι απάντησαν με κήρυξη πολέμου. Μετά την κατάληψη της Σαγκάης οι Άγγλοι πέτυχαν την συνθήκη του Νανκίν σύμφωνα με την οποία άνοιξαν πολλά λιμάνια για το ευρωπαϊκό εμπόριο. Οι πύλες της μέχρι τότε απομονωμένης Κίνας στους δυτικούς είχαν ανοίξει.

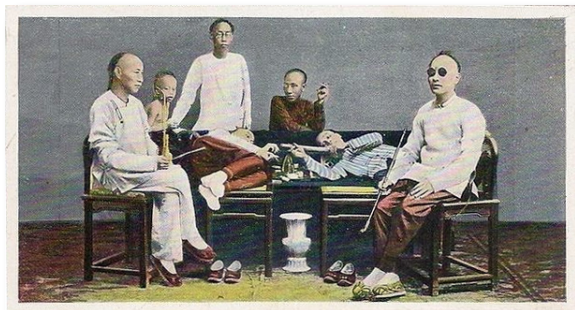
Εκτός όμως από τον πόλεμο αυτό, έγινε και δεύτερος Πόλεμος του Οπίου στα 1856-1860 μεταξύ Αγγλο-Γάλλων και Κίνας, ο οποίος έληξε με δεύτερη νίκη των Άγγλων.

Ιδιαίτερα πολέμιος της ελεύθερης εισαγωγής του οπίου και πρωτεργάτης του “Πολέμου του

Οπίου“, όπως ονομάστηκε, ήταν ο λόγιος και αξιωματούχος Lin Zexu (1785-1850). Ήταν τόσο η επιρροή του στο λαό και η απήχηση των δοξασιών του, ώστε έγινε πρότυπο και εθνικός ήρωας

Ο Lin Zexu σε σφραγίδα που τιμά προσωπικότητες της ιστορίας του Μακάο.

Κινέζοι καπνιστές οπίου.

Το άγαλμα του Lin Zexu στην Τσάινα Τάουν της Νέας Υόρκης.

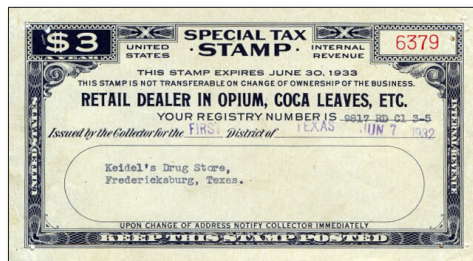

των Κινέζων. Όποιοι επισκεφτεί την Τσάινα Τάουν της Νέας Υόρκης θα δει εκεί ένα μεγαλόπρεπο άγαλμά του, ενώ ήδη έχουν γυριστεί τρεις ταινίες σχετικές με τη δράση του και τον Πόλεμο του Οπίου.

Οι δύο Πόλεμοι του Οπίου είχαν επίσης ως αποτέλεσμα

τη δημιουργία της πόλης του Χονγκ Κογκ, το οποίο, από χωριουδάκι λίγων κατοίκων, μετατράπηκε στην πελώρια μεγαλούπολη. Με τη Συνθήκη του Νανκίν του 1842, το Χονγκ Κογκ γινόταν αγγλική κτήση για πάντα. Με μία νέα συνθήκη μετά τον Β' Πόλεμο του Οπίου, το Χονγκ Κογκ επεκτάθηκε εδαφικά, ενώ οι Άγγλοι υποχρεώνονταν να το επιστρέψουν στην Κίνα μετά 99 χρόνια (1898-1997), όπως και έγινε.

Φύλλο παραγγελίας οπίου.

Ειδικό ένσημο πληρωμής φόρου λιανοπωλητού οπίου, φύλλων κόκας κλπ. σε χρήση στο Τέξας.

Η χρήση του ακατέργαστου οπίου συνεισίστηκε έως τον 19ο αιώνα οπότε τη θέση του πήρε η μορφίνη και τα παράγωγα της που μπορούσαν πλέον να χορηγηθούν σε ακριβή δόση.

Το 1906, παρασκευάστηκαν περίπου 40.000 τόνοι οπίου, κυρίως στην Ινδία και στην Κίνα..

Δύο διεθνείς συνθήκες, μία του 1912 και μία δεύτερη του 1961, καθόρισαν τα σχετικά με την ποσοτική παραγωγή και διάθεση του οπίου.

Η Μήκων ή Υπνοφόρος καλλιεργείται σήμερα για συγκεκριμένους λόγους και υπό αυστηρό έλεγχο. Οι μεγαλύτερες οπιοκαλλιέργειες βρίσκονται σε χώρες της Μέσης Ανατολής, της νοτιοανατολικής Ασίας και της Τουρκίας καθώς και σε πολλές χώρες της αμερικανικής ηπείρου. Όμως στην παραγωγή του οπίου κυριαρχούν οι Αφγανοί, με 8.000 τόνους το 2008 (Αφγανοί είναι και οι καλλιεργητές που διακοσμούν την επικεφαλίδα του άρθρου). Οι χώρες αυτές προμηθεύουν όπιο σε φαρμακευτικά εργαστήρια αλλά πολύ συχνά πωλείται και στη μαύρη αγορά, με τα γνωστά οδυνηρά αποτελέσματα.

Χαρακτηριστικές είναι οι τιμές του οπίου, όπως διαμορφώθηκαν στις αρχές του αιώνα μας. Τιμή παραγωγού περίπου 300 \$ το κιλό. Τιμή εμπόρου 800 \$. Τιμή παράνομης πώλησης της μορφίνης στους ευρωπαϊκούς δρόμους, πριν υποστεί κατεργασία για την παραγωγή ηρωίνης, 16.000 € το κιλό!

Παντελής Ι. Λεούσης

“Jolly Roger”

Στο 37ο τεύχος του “ΘΦ” που μόλις έπεσε στα χέρια μου δημοσιεύθηκε το εμπειρισταωμένο πόνημα του κ. Π. Λεούση “Πειρατεία και Πειρατές”. Ένα, απαραίτητο νομίζω, συμπλήρωμα είναι η αναφορά στην πειρατική σημαία, τον “Jolly Roger”.

“Jolly Roger” είναι το όνομα της σημαίας που φανέρωνε ότι το πλήρωμα του πλοίου που την φέρει είναι πειρατές. Η πιο αναγνωρίσιμη σημαία Jolly Roger είναι αυτή με το κρανίο και τα χιαστί κόκαλα, σε ένα μαύρο φόντο. Αυτό το σχέδιο χρησιμοποιήθηκε από τέσσερις πειρατές, τους

δεν είχαν να κερδίσουν τίποτε αν ζητούσαν έλεος!). Το ίδιο μήνυμα μετέφερε μερικές φορές μια κόκκινη σημαία.

Μετά την πώση της πειρατείας, διάφορες στρατιωτικές μονάδες έχουν χρησιμοποιήσει το Jolly Roger, συνήθως το σχέδιο με το κρανίο και τα κόκαλα, ως

καπετάνιους Edward England, John Taylor, Sam Bellamy και John Martel. Παρά την παρουσία του στη λαϊκή κουλτούρα, απλές μαύρες σημαίες χρησιμοποιούνται συχνά από τους περισσότερους πειρατές κατά τον 17ο-18ο αιώνα. Ιστορικά, η σημαία αναπετάσσετο για να τρομάξει τα θύματα των πειρατών και να τα αναγκάσει σε παράδοση χωρίς μάχη, αφού μετέφερε το μήνυμα ότι οι επιτιθέμενοι ήταν παράνομοι, που δεν θεωρούν ότι δεσμεύονται από τους συνήθεις κανόνες εμπλοκής. Θα μπορούσαν, ως εκ τούτου, να σφάξουν τους ηττημένους (αφού οι συλλαμβανόμενοι πειρατές συνήθως απαγχονίζονταν,

διακριτικά ταυτότητας της μονάδας ή ως σημαία νίκης, που συμβολίζει ότι η μονάδα αυτή έχει την ίδια παροιμιώδη σκληρότητα και αγριότητα των πειρατών.

Σπύρος Γ. Παπαγιάννης

Η πειρατική σημαία του ΒΠ (ΥΒ) “Πρωτεύς”.

Ανοικτή επιστολή...

...προς νέους θεματικούς

Η "Ανοικτή Επιστολή" είναι μία μόνιμη στήλη του περιοδικού μας, στην οποία παρουσιάζονται όλες οι χρήσιμες πληροφορίες για τον καταρτισμό μιας θεματικής συλλογής που φιλοδοξεί να εκτεθεί σε μία επίσημη εθνική έκθεση ή έκθεση FIP-FEPA, από την επιλογή του θέματος, του χαρτιού και του φιλοτελικού υλικού, μέχρι και την καλύτερη αισθητική της παρουσίαση.

Η τεχνική των "παραθύρων"

Είναι γνωστό ότι το θεματικό φιλοτελικό υλικό είναι ιδιαίτερα ανομοιογενές. Καμία σχέση με τις αδελφές Τάξεις του Παραδοσιακού Φιλοτελισμού, της Ταχυδρομικής Ιστορίας, του Αεροφιλοτελισμού, της Τάξης Μονοφύλλων, της Μαξιμαφιλίας, όπου τις περισσότερες φορές δύο φάκελοι, δύο μονόφυλλα ή δύο κάρτες αρκούν για να καλυφτεί ένα εκθεσιακό φύλλο.

Στην ανομοιογένεια του θεματικού υλικού, που απαιτεί -είναι αλήθεια- πολύ φροντίδα για να παρουσιαστεί καλαισθητά, προστίθεται και ο συχνά μεγάλος αριθμός φιλοτελικών αντικειμένων που πρέπει να συμπεριληφθούν στο ίδιο φύλλο, ώστε να τεκμηριωθεί ικανοποιητικά το μέρος της ιστορίας που αναλογεί σ' αυτό. Τα ογκώδη αντικείμενα (κυρίως φάκελοι) δυσκολεύουν ακόμα περισσότερο την κατάσταση.

Υπάρχουν ωστόσο και περιπτώσεις που η έκθεση ολόκληρου του αντικειμένου αποτελεί πλεονασμό, όπως λ.χ. ένας φάκελος με μόνο ενδιαφέρον στοιχείο την αναμνηστική σφραγίδα.

Για κάθε συνετό θεματικό, η σπατάλη πολύτιμου εκθεσιακού χώρου για την παρουσία ενός λευκού φακέλου είναι απαγορευτική.

Τέλος, υπάρχουν και αντικείμενα, η παρουσία των οποίων σε πλήρη μορφή απαγορεύεται, όπως λ.χ. φάκελοι πρώτης ημέρας κυκλοφορίας με διακοσμήσεις, είτε ιδιωτικής κατασκευής, είτε επίσημων ταχυδρομικών εκδόσεων. Είναι γνωστό ότι αυτές οι "ζωγραφιές" όχι μόνο δεν προσθέτουν θεματικά, αλλά και βαθμούς αφαιρούν. Εντούτοις, μερικοί ΦΠΗΚ είναι ιδιαίτερα χρήσιμοι λόγω των σφραγίδων πρώτης ημέρας κυκλοφορίας που φέρουν. Έπρεπε επομένως να βρεθεί ένας τρόπος ώστε και τα γραμμάτια με τη σφραγίδα ΠΗΚ να παρουσιάζονται, αλλά και ο φάκελος

να μην εμφανίζεται ολόκληρος.

Για όλους τους παραπάνω λόγους επινοήθηκαν τα "παραθύρα".

"Παράθυρα", επομένως, ονομάζουμε τα κατακόρυφα ή/και οριζόντια ανοίγματα που δημιουργούμε στα εκθεσιακά μας φύλλα, τα οποία μας επιτρέπουν να εμφανίσουμε μόνο ένα τμήμα του φιλοτελικού αντικειμένου που εκθέτουμε, ή -αν προτιμάτε- να καλύψουμε ένα τμήμα του αντικειμένου που μας είναι αδιάφορο, περιττό ή ζημιόγνο.

Τα παράθυρα διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

1. Στα τετράγωνα, δηλαδή αυτά που αφήνουν να φανεί ένα κεντρικό τμήμα του κομματιού, κρύβοντας τα τέσσερα πλευρικά τμήματά του (εικ.1).
2. Σε αυτά που σχηματίζονται από δύο τομές κάθετες μεταξύ τους, σε σχήμα "Γ" (εικ.2), σε τρόπο ώστε η άνω δεξιά γωνία του αντικειμένου που θέλουμε να δείξουμε να εισχωρεί στο γωνιώδες άνοιγμα που δημιουργείται και
3. Στα "παραθύρα" που συνίστανται σε μια απλή οριζόντια ή κατακόρυφη τομή στο φύλλο μας, που επιτρέπει να περάσει ανάμεσα το αντικείμενο, σε τρόπο ώστε να παρουσιάζεται ολόκληρο το επάνω (εικ. 3) ή ολόκληρο το δεξιά τμήμα του (εικ. 4), και πολύ σπανιότερα το αριστερό.

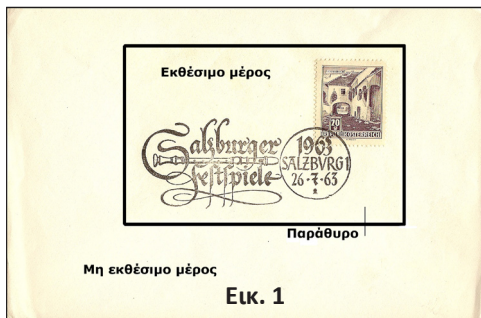
Υπάρχουν όμως και κάποια τεχνάσματα που μεταχειριζόμαστε, μέσω των παραθύρων, για να πετύχουμε καλύτερα τεχνικά και αισθητικά αποτελέσματα με το φιλοτελικό υλικό που έχουμε στη διάθεση μας. Πρόκειται βέβαια για κόλπα "νόμιμα", ή έστω "νομιμοφανή". Ένα από αυτά είναι το να κρύψουμε ένα ελαττωματικό τμήμα ενός φιλοτελικού αντικειμένου.

Ας υποθέσουμε ότι έχουμε έναν αξιόλο-

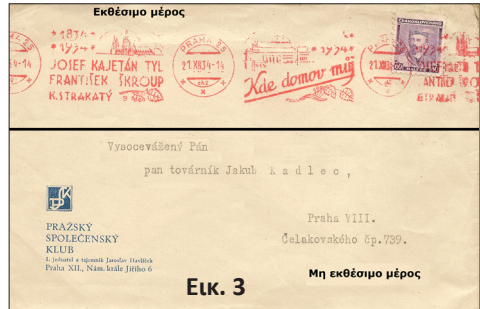

γο φάκελο, ταχυδρομημένο, με πεντακάθαρες αναμνηστικές σφραγίδες και γραμματόσημα σε άριστη κατάσταση. Όμως στην κάτω πλευρά του φέρει ένα σκίσιμο ή βαρύ “μελάνωμα”. Αν εκτεθεί ολόκληρος θα μας ρίξει την βαθμολογία στην παράμετρο “κατάσταση”. Εμφανίζοντας, με τη βοήθεια του “παραθύρου”, μόνο το αψεγάδιαστο τμήμα του φακέλου μας, το σφάλμα εξαφανίζεται!

Όταν εκθέτουμε ένα αντικείμενο σε “παραθύρο”, υπάρχουν σημεία στα οποία πρέπει να δείξουμε ιδιαίτερη προσοχή. Είναι αντιαισθητικό να αφήνουμε να φαίνεται ένα μέρος της εικονο-

γράφησης ενός φακέλου πρώτης ημέρα κυκλοφορίας, αλλά και ιδιαίτερα αντιδεδοντολογικό να καλύπτεται ένα μέρος της σφραγίδας ή του γραμματοσήμου. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται η κάλυψη τμήματος γραμματοσήμου ή σφραγίδας μέσω του παραθύρου. Ακόμα και αν κάποιο γραμματόσημο από αυτά που συμπληρώνουν τη γραμματοσήμανση δεν είναι αυτό που ενδιαφέρει το θέμα μας, ή έστω και αν αυτό που μας ενδιαφέρει να δείξουμε είναι η σφραγίδα και όχι το γραμματόσημο, σε καμία περίπτωση δεν μπορούμε να το δείξουμε μισό ή ελλιπές. Δεν πρέπει να λησμονούμε ότι η παρουσία της σφραγίδας δικαιολογείται και νομιμοποιείται μέσα από την ύπαρ-

ξη του γραμματοσήμου. Χωρίς αυτό δεν υπάρχει σφραγίδα (εκτός από ειδικές εξαιρέσεις, όπως λ.χ. διοικητική ή στρατιωτική ατέλεια, κτλ.).

Το πότε πρέπει να χρησιμοποιούμε παράθυρο εξαρτάται αποκλειστικά από την επιλογή του συλλέκτη. Στην πράξη, μια συλλογή είναι τόσο περισσότερο αξιόλογη, όσο περισσότερα γνήσια ταχυδρομημένα αντικείμενα την απαρτίζουν, με ενδείξεις συστημένους, επείγοντος, δηλωμένης αξίας κτλ. Τέτοια ταχυδρομημένα αντικείμενα δεν έχουν ανάγκη “παραθύρων”, τουλάχιστον όσον αφορά στους “αισθητικούς” λόγους που αναφέραμε παραπάνω. Μόνο η περίπτωση της οικονομίας χώρου μπορεί να μας αναγκάσει να

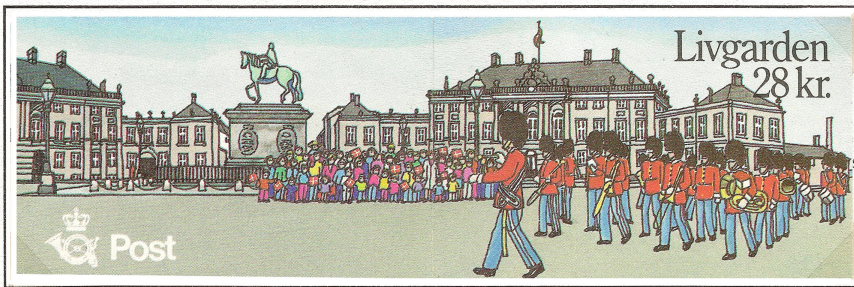
καλύψουμε τμήμα τους, αλλά και αυτό με πολύ φειδώ.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να κάνουμε μια δευτερεύουσα, αλλά χρήσιμη παρατήρηση. Εφόσον βάζοντας ένα αντικείμενο σε παράθυρο, π.χ. φάκελο, μας ενδιαφέρει συνήθως να δείξουμε το άνω δεξί τμήμα του, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι τα παράθυρα μπορούν πρακτικά να υπάρχουν στο δεξί, μέχρι και το μεσαίο τμήμα του φύλλου μας, εξαιτίας των μεγάλων τους διαστάσεων των φακέλων. Αλλιώς, το αριστερό τμήμα του φακέλου θα βρίσκεται εκτός των περιθωρίων

Παράδειγμα σελίδας εκθέματος που περιλαμβάνει τέσσερα (4) παράθυρα.

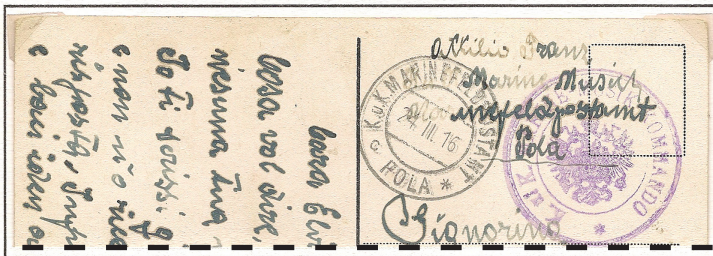
5.2 - PERFORMING ENSEMBLES

MILITARY BANDS AND CHOIRS

The most original ensembles to perform NAs, marches and PSs are the military bands and, less often the choirs. They are formed as military divisions and their main activity is music.

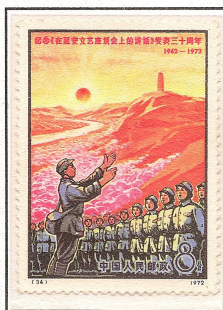
ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ

"K.u.K. MARINEFELDPOSTAMT, POLA 24.11.16" and K.u.K. MARINEMUSIKCOMMANDO"

The role of the Military Bands and Choirs extends to the recreation of the armed forces and, often, of the citizens. They also take part in tattoos, festivals and concerts.

ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΑΝΩ ΔΕΞΙΑΣ ΓΩΝΙΑΣ

2 ΠΑΡΑΘΥΡΑ ΑΝΩ ΔΕΞΙΑΣ ΓΩΝΙΑΣ

του φύλλου. Πρέπει κατά συνέπεια να φροντίζουμε από την αρχή για τη σωστή τοποθέτηση των υπολοίπων –εκτός παραθύρου- αντικειμένων, ώστε να υπάρχει τόσο θεματική, όσο και αισθητική ισορροπία στη σελίδα μας.

Αν μη ξηχνάμε επίσης ότι αν χρησιμοποιούμε με “κάδρο” (γράμμωση) γύρω από τα φιλοτελικά μας αντικείμενα, τότε το ίδιο κάδρο πρέπει να υπάρχει και γύρω από τα παράθυρα.

Το πώς μπαίνουν σε παράθυρα τα μονόφυλλα είναι ένα θέμα που πρέπει να μας απασχολήσει ιδιαίτερα. Καθώς τα μονόφυλλα είναι ταχυδρομικά αντικείμενα που αποτελούν μια ολότητα, μια πλήρη ταχυδρομική -και επομένως φιλοτελική- οντότητα, αυτό και μόνο είναι αρκετό για να μας δώσει την απάντηση στο ερώτημα: “Μπορούμε να βάλουμε ένα μονόφυλλο σε παράθυρο;” Η απάντηση είναι κατηγορηματικά αρνητική. Το μονόφυλλο πρέπει πάντα να παρουσιάζεται ολόκληρο, ακέραιο. Ούτε σε παράθυρο, άλλα ούτε και σε απόκομμα. Η μόνη εξαίρεση μπορεί να υπάρξει όταν το μονόφυλλο έχει σφραγιστεί με αναμνηστική ή κοινή σφραγίδα η οποία, αυτή και μόνο, ενδιαφέρει θεματικά. Σε αυτή την περίπτωση το μονόφυλλο υπολογίζεται σαν οποιοδήποτε αντικείμενο (φάκελος, κομμάτι χαρτιού κτλ.) που δέχτηκε σφραγίδα.

Έχουν κατά καιρούς εκφραστεί απόψεις για τη δυνατότητα χρησιμοποίησης παραθύρων σε ορισμένου τύπου μονόφυλλα, όπως είναι κάποια ελβετικά, ιταλικά και ορισμένα άλλα, των οποίων το θεματικού ενδιαφέροντος τμήμα βρίσκεται πάντα και αποκλειστικά στο επάνω μέρος τους. Υπάρχουν επίσης παραδείγματα συλλεκτών που έχουν βάλει σε παράθυρο εικονογραφημένη πλευρά μονόφυλλου, αφήνοντας μόνο να φανεί το σημείο που τεκμηριώνει το θέμα τους. Πρόκειται όμως για συλλογές ιδιαίτερα υψηλού επιπέδου, στις οποίες είναι επόμενο οι κριτές να δείχνουν κάποια ανοχή. Εμείς ως αρκετούμε στον κανόνα: Όχι παράθυρα στα μονόφυλλα, παρά μόνο όταν θέλουμε να δείξουμε τη σφραγίδα τους.

Τέλος, έχουμε και τις κάρτες μάξιμουμ. Δεν χωράει καμιά αμφιβολία πως κι αυτές πρέπει να έχουν την ίδια μεταχείριση με τα μονόφυλλα: Ποτέ σε παράθυρο.

Παντελής Λεούσης

Σημείωση.

Με τη σημερινή μορφή του, το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στη “Φιλοτέλεια” (τεύχος 659).

Τιμή σε Ιταλό ταχυδρόμο

“Ήταν ο πρώτος ταχυδρόμος στην Ιστορία της Ταρκουίνιας και θα είναι ο πρώτος που θα δώσει το όνομά του σε ένα από τους δρόμους της πόλης”. Με αυτά τα λόγια ο Δήμαρχος της όμορφης αρχαίας ετρουσκικής πόλης του Λατίου κήρυξε στις 22 Οκτωβρίου 2011 την έναρξη της τελετής για την αφιέρωση στον

Ο ταχυδρόμος Βολπίνι στην αρχή της οδού που πήρε το όνομά του.

Τζουζέπε Βολπίνι μιας από τις σημαντικές οδούς της. Όλα αυτά γιατί ο “Perpe il Postino” (ο Φίφης ο ταχυδρόμος), όπως τον αποκαλούσαν χαϊδευτικά οι συμπολίτες του, υπήρξε υπόδειγμα ακεραιότητας, προθυμίας και διάθεσης για προσφορά. Εκτός του ότι άσκησε επί 42 χρόνια (1909 -1953) υποδειγματικά τα καθήκοντά του, πρόσφερε πολύτιμες υπηρεσίες στον τόπο του κάνοντας ταυτόχρονα τον ανεπίσημο ξεναγό στους ξένους επισκέπτες, δραστηριότητα για την οποία τιμήθηκε με το Χρυσό Μετάλλιο Τουριστικής Αξίας. Μία δεύτερη τιμή του επιφύλαξε επίσης, το 1967, ο τότε Ιταλός Πρόεδρος της Ιταλίας Δημοκρατίας Giuseppe Saragat, αποδίδοντάς του τον τίτλο του Ιππότη της Τάξης της Ιταλικής Δημοκρατίας.

Είναι ασφαλώς η πρώτη φορά που ένας απλός ταχυδρόμος απολαμβάνει τόσες τιμές, εν ζωή και μεταθανάτια, αλλά και τιμάται φιλοτελικά με αναμνηστική σφραγίδα.

Αυτό το κατοικίδιο μηρυκαστικό θηλαστικό κατάγεται από τη Νότια Αμερική και ανήκει στην οικογένεια των Καμελιδών. Πρόκειται δηλαδή για ένα είδος μικρόσωμης καμήλας των Άνδεων, συγγενικής του λάμα. Τρέφεται με σανό και χλόη και ζει 15 έως 20 χρόνια. Η εγκυμοσύνη του διαρκεί 12 μήνες. Είναι ζώο περιέργο, ευφυές, ήρεμο και γλυκό, φιλικό προς τα παιδιά, χωρίς επιθετικές τάσεις. Μόνο κατά την περίοδο των ερώτων, το αρσενικό γίνεται πιο ατίθασο, φτύνοντας σβώλους που περιέχουν γαστρικά υγρά στα αντίπαλα αρσενικά, όπως ακριβώς κάνουν και τα λάμα.

Το αρσενικό ζυγίζει έως 80 κιλά και το θηλυκό 60. Το χρώμα του μπορεί να είναι λευκό, μαύρο, καφέ ή γκρι, μονόχρωμο ή δίχρωμο.

Εκτρέφεται στο αλπικό, σε υψόμετρο 3.800 έως 5.000 μέτρων, όπου το μεγάλο κρύο ευνοεί την ανάπτυξη του ζώου, όσο και την ποιότητα και αφθονία του μαλλιού του.

Το αλπακά ζει ελεύθερο, στο φυσικό του περιβάλλον, και εκτρέφεται απόλυτα οικολογικά. Τρώει χαμηλά φυτά που κόβει με τα δόντια, χωρίς να απογυμνώνει το έδαφος, επιτρέποντας έτσι τη σταθερή ανανέωση της βλάστησης της

τούνδρας.

Το ιδιαίτερα πυκνό μαλλί που σκεπάζει το δέρμα του, το προστατεύει τόσο από το κρύο, όσο και από τη ζέση. Είναι επίσης ιδιαίτερα μαλακό, δεν είναι αλλεργιογόνο και γίνεται εξαιρετικά καλά ανεκτό από τα πιο ευαίσθητα δέρματα.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό του μαλλιού αλπακά είναι ότι υπάρχει σε 22 φυσικές αποχρώσεις, έτσι ώστε να μην χρειάζεται καμία βαφή για την εμπορική του εκμετάλλευση.

Όλα αυτά τα προτερήματα το κατατάσσουν στην κορυφή των μαλλιών για την κατασκευή ενδυμάτων υψηλής ποιότητας. Μέχρι και η NASA, κατά τη διάρκεια των πρώτων διαστημικών πτήσεων, χρησιμοποίησε μαλλί αλπακά στην ένδυση των αστροναυτών, θεωρώντας την ίνα του αλπακά ως την καλύτερη υπάρχουσα φυσική ίνα.

Το κούρεμα των ζώων γίνεται όλο το χρόνο. Υπάρχουν τα δύο είδη ζώων αλπακά: το Suri, του οποίου το μαλλί

επεξεργάζεται κυρίως βιομηχανικά, και το Huacaya (πιο διαδεδομένο), με το μαλλί του να χρησιμοποιείται στην βιοτεχνική και χειροτεχνική παραγωγή.

Π. Λ.

Έκδοση προς τιμή μεγάλου εξαγωγικού οίκου μαλλιού αλπακά

Αχ! Αυτό το πλάνο...

Πλάνο Ισπανικού εκθέματος που εκτέθηκε στην διεθνή έκθεση ANTWERPIA 2010 (LG).

ΟΙ ΓΕΦΥΡΕΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ
 Προ-ρωμαϊκή αρχαιότητα
 Ρωμαϊκή εποχή
 Μεσαίωνας
 Αναγέννηση
 Σύγχρονη εποχή

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΓΕΦΥΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ
 ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
 Βουδαπέστη
 Πράγα
 Παρίσι
 Βενετία

Ο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Στον πολιτισμό και στη θρησκεία
 Στους πολέμους

ΟΙ ΓΕΦΥΡΕΣ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ
 Από λειτουργικά έργα σε μνημεία
 Στη ζωγραφική και χαρακτική

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥΣ
 Διάφορες φάσεις της κατασκευής
 Κάθε κατασκευή και η τεχνική της

ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΤΩΝ ΓΕΦΥΡΩΝ
 Από τη φύση του υλικού
 Από τον τύπο της δομής
 Από τον αριθμό των ενότητων τους (τόξων)
 Από τον κινητό χαρακτήρα των στοιχείων τους
 Από τη λειτουργία τους

Η ΓΕΦΥΡΑ ΩΣ ΣΥΜΒΟΛΟ
 Στην εραλδική
 Σύνδεσμος χωρών μεταξύ τους

Ο ΤΟΥΤΑΓΧΑΜΩΝ ΚΑΙ ΤΑ ...ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚά ΤΟΥ!

Η ανακάλυψη του τάφου του Τουταγχαμών το 1922 από το Βρετανό αρχαιολόγο Χόουαντ Κάρτερ αποτέλεσε για πολλούς τη μεγαλύτερη αρχαιολογική επιτυχία του αιώνα. Ο τύπος της εποχής έδωσε στο γεγονός τεράστια έκταση. Καθώς μάλιστα ήταν ο πρώτος βασιλικός τάφος που βρέθηκε ασύλητος, γεννήθηκε και ο θρύλος της κατάρας, εξαιτίας της οποίας κανείς μέχρι τότε δεν είχε καταφέρει να ανοίξει τον τάφο. "Όσοι τολμούσαν να ενοχλήσουν τον ύπνο του νεαρού βασιλιά, πέθαιναν"! Όμως, ούτε ο

Κάρτερ, ούτε κανένας άλλος επιστήμονας θα μπορούσε να δεχθεί μία τέτοια αφελή εκδοχή. Η "κατάρα" είχε μάλλον τις ρίζες της στο μυθιστόρημα "Χαμένος στην πυραμίδα: Η κατάρα της μούμιαις", της Λουίζας Μέι Άλκοτ (1896). Τα διάφορα δημοσιεύματα της εποχής, εκτός από τη μεγάλη δημοσιότητα που έδωσαν στην ανακάλυψη, τροφοδότησαν αυτή τη θεωρία, προσπαθώντας να την τεκμηριώσουν με τους θανάτους ανθρώπων που εμπλέχτηκαν στις ανασκαφές, όπως ο Λόρδος Κάρναρβον που χρηματοδότησε την αποστολή. Ωστόσο, όλες οι επιστημονικές έρευνες που πραγματοποιήθηκαν, στατιστικές και άλλες, απέρριψαν αυτό το ενδεχόμενο. Εξάλλου, αυτοί που πέθαναν από την "κατάρα" ήταν έξι, από ένα σύνολο 24 που εκτέθηκαν στον "κίνδυνο". Όλοι, μάλιστα, ήταν άνω των 70 ετών, ιδιαίτερα

προχωρημένη ηλικία για τα δεδομένα μακροβιότητας της εποχής.

Η ανακάλυψη του τάφου δεν έφερε στο φως μόνο τη σαρκοφάγο που περιείχε την καλοδιατηρημένη μούμια του Τουταγχαμών.

Ήταν κυριολεκτικά γεμάτος από κτερίσματα, αγάλματα, σκευή, εργαλεία, με το χρυσάφι να κυριαρχεί σαν υλικό. Είναι αφάνταστη η αρχαιολογική, καλλιτεχνική, αλλά και υλική αξία αυτών των αντικειμένων, τα οποία εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Καΐρου, σε ξεχωριστή αίθουσα.

Από τη στιγμή της ανακάλυψης του τάφου, χρόνο με το χρόνο,

όλο και περισσότερα μυστήρια της καταγωγής και της ζωής του ξεδιαλώνονται. Ιδιαίτερα

τα τελευταία χρόνια, η μέθοδος της ανάλυσης DNA του ίδιου και η σύγκριση με αυτή των άλλων μουμιοποιημένων σορών που υπήρχαν από ανασκαφές βασιλικών τάφων, έδωσε πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία. Σύμφωνα με αυτά, ο νεαρός φαραώ ήταν εγγονός του Αμένοφης Γ', της 18ης δυναστείας, ενός από τους πλουσιότερους φαραώ της Αιγύπτου. Τα αμύθητα πλούτη που εισέρεαν στο βασιλικό θησαυροφυλάκιο από τις κτήσεις της Αιγύπτου έδιναν στον Αμένοφη τη δυνατότητα για μεγάλα δημόσια έργα και εξασφάλιζαν την ευημερία κράτους και λαού. Η αυτοκρατορία του είχε έκταση 1.900 χλμ. Αρχίζει από τον τέταρτο καταρράκτη του Νείλου,

Ο παππούς του Τουταγχαμών, φαραώ Αμηνχοτέπ Γ' (ελληνικά Αμένωφης)

Ο Ακενατόν, πατέρας του Τουταγχαμών, με τη Νεφερτίτι και δύο από τα παιδιά τους. Διακρίνεται ο δίσκος του Ήλιου, σύμβολο του θεού Άμονα που το ζεύγος λάτρευε.

στο νότο και εκτεινόταν μέχρι τον Ευφράτη, στο βορρά.

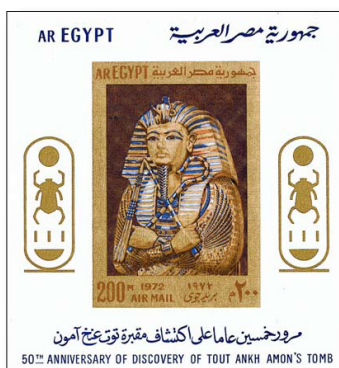
Ο Αμένοφης Γ' ανέβηκε στο θρόνο το 1390 π.Χ. και, μαζί με την βασιλική σύζυγο, την Τίγιε, είχε κυβερνήσει την Αίγυπτο επί 37 ολόκληρα χρόνια

Μετά το θάνατο του Αμένοφης Γ', στο θρόνο ανέβηκε ο δεύτερος γιος του, ο Αμένοφης Δ', άτομο ανήσυχο, με επαναστατικές ιδέες, που έφερε τα πάνω κάτω στη χώρα του. Κυριότερη ανατροπή που έφερε η βασιλεία του ήταν η εγκατάλειψη της λατρείας του Άμονα και του υπολοίπου κρατικού πανθέου, που από αιώνες λατρευόταν στην Αίγυπτο. Έκτοτε ένας θα ήταν ο θεός: ο Ατόν, του ηλιακού δίσκου.

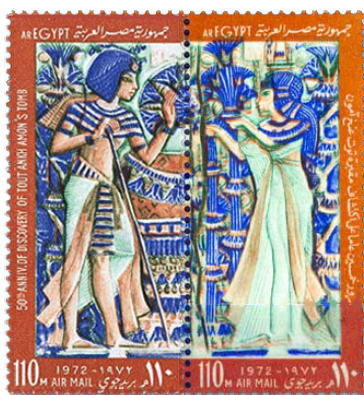
Αφού άλλαξε και το όνομά του σε "Άκενατόν" (υπηρέτης του Ατόν) και θεοποίησε τον εαυτό του, οικοδόμησε μία νέα μεγάλη ιερή πόλη στη σημερινή περιοχή Αμάρνα, σε αντικατάσταση των Θηβών, της παλιάς θρησκευτικής πρωτεύουσας.

Βασιλιάς και θεός μαζί, έχοντας απογυμνώσει το ιερατείο από την ισχύ του, αυτός και η όμορφη Νεφερτίτη, η σύζυγός του, ζουν μέσα στα πλούτη και την απόλυτη εξουσία, υπηρετώντας μαζί τον Ατόν ως ανώτατοι ιερείς.

Πολλοί επιστήμονες θεωρούσαν ότι ο Ακενατόν ήταν πατέρας του Τουταγχαμών. Την άποψη αυτή ενίσχυσε το εγχάρακτο κείμενο μιας πλάκας που βρέθηκε κοντά στην

Η ολόχρυση νεκρική μάσκα από τη μούμια του Τουταγχαμών

Η Ανκεσεναμούν προσφέρει λουλούδια στο σύζυγό της Τουταγχαμών, σε ένδειξη αγάπης. Εκτός από σύζυγος, η Ανκεσεναμούν ήταν και ετεροθαλής αδελφή του, κόρη του Ακενατόν και της Νεφερτίτη.

Η βασίλισσα Νεφερτίτη, Μεγάλη Συζυγος του Ακενατόν, και η Μεριταούν, ετεροθαλής αδελφή του Τουταγχαμών, πρωτότοκη κόρη του Ακενατόν και της Νεφερτίτη.

Αμάρνα, το οποίο χαρακτήριζε τον Τουταγχαμών και την Ανκεσεναπατέν ως "τα αγαπητά παιδιά του βασιλιά". Άγνωστο όμως παρέμενε ποια ήταν η μητέρα του. Στο σημείο αυτό βοήθησε αποφασιστικά, και πάλι, η μέθοδος ανάλυσης DNA, η οποία πραγματοποιήθηκε σε 16 μούμιες, 11 από τις οποίες θεωρούνταν ότι ανήκαν στη βασιλική οικογένεια. Μία από αυτές τις ταριχευμένες σορούς, γνωστή ως "Νεαρή Κυρία", αποδείχτηκε

πως ήταν ομοθαλής αδελφή και μητέρα του! Το όνομά της ήταν Κίγια και ήταν μία από τις πέντε κόρες του Αμένοφης Γ' και της Τίγιε. Το γεγονός αυτό ήρθε να επαληθεύσει την ιστορική γνώση, ότι δηλαδή ο Αμένοφης, εκτός από την Νεφερτίτη, είχε παντρευτεί και μια δεύτερη γυναίκα με το όνομα Κίγια. Η ανάλυση DNA αποκάλυψε ότι ο Αμένοφης είχε αποκτήσει παιδί, τον Τουταγχαμών, με την ίδια του την αδελφή!

Η διαδοχή του Ακενατόν στο θρόνο παραμένει ιστορικά αρκετά μπερδεμένη, όσο και αδιευκρίνιστη. Αναφέρεται το -άγνωστο κατά τα άλλα- όνομα του Σμενκαρέ, αναφέρονται συνβασιλείες, ενώ πολλοί πιστεύουν ότι μετά το θάνατο του συζύγου της, πήρε το θρόνο η ίδια η Νεφερτίτη.

Παιδί, λοιπόν, του Ακενατόν και της Κίγια, ο Τουταγχαμών γεννήθηκε το 1347 π.Χ. Όταν ανέβηκε στο θρόνο ήταν μόλις 9 ετών.

Καθώς ήταν πολύ νέος για να κυβερνήσει, την ουσιαστική απόλυτη εξουσία είχε στα χέρια του ο στρατηγός Χορρεμχέμπ, επονομαζόμενος "Θεός πατέρας". Κάτω από την επίδραση του τελευταίου, αλλά υπό την πίεση του ιερατείου, ο νεαρός βασιλιάς δέχτηκε την επαναφορά της προηγούμενης θρησκείας του Άμονα, παίρνοντας ο ίδιος το όνομα Τουταγχαμών, που σημαίνει "ζώσα εικόνα του Άμονα", ενώ και η σύζυγος του έγινε Ανκεσεναμούν (αυτή που ζει για τον Άμονα). Στη συνέχεια επανέφερε την

Το ζεύγος Τουταγχαμών, ως θεοί, όπως απεικονίζονται στην πλάτη χρυσοποικίλου θρόνου (ταφικά ευρήματα).

από την οποία προήλθε. Στην τομογραφία διακρίνονται δυσμορφίες στο αριστερό του πέλμα, ενώ λείπει και το οστό ενός δακτύλου. Η αρρώστια αυτή πιθανότατα ήταν ραιβοποδία ή λυκόστομα.

Ωστόσο, υπάρχουν και διάφορες εξωτερικές παρατηρήσεις που ενισχύουν τη άποψη της ύπαρξης προβλημάτων στο πόδι. Για παράδειγμα, απεικονίζεται σχεδόν πάντα καθιστός, ενώ όταν είναι όρθιος, στηρίζεται πάντα σε ένα ραβδί.

Μερικά από τα περιεχόμενα του τάφου του Τουταγχαμών. Στα τρία δεξιά γραμματόσημα απεικονίζεται ο ίδιος.

πρωτεύουσα στις Θήβες και αργότερα στη Μέμφιδα.

Πάντως, καθώς συχνά απεικονίζεται στο θρόνο με το δίσκο του θεού Ήλιου Ατόν, φαίνεται ότι δεν εγκατέλειψε τελείως την παλιά θρησκεία.

Ο Τουταγχαμών "έκανε" αρκετά για την ηλικία του, όμως δεν πρόλαβε να ετοιμάσει την τελευταία κατοικία του. Όταν πέθανε ξαφνικά, σε ηλικία 19 ετών, ήταν ίσως ο μόνος που δεν είχε προβλέψει τα της "αιώνιας ζωής".

Αξονική τομογραφία στην οποία υπεβλήθη η σορός του το 2005, απέδειξε ότι ο θάνατος του δεν προήλθε από χτύπημα στο κεφάλι, όπως πιστευόταν μέχρι τότε. Το κενό στο πίσω μέρος του κρανίου του είχε δημιουργηθεί κατά την ταρίχευση. Η ίδια αξονική τομογραφία έδειξε σοβαρή αρρώστια των οστών, προφανώς ως επακόλουθο της αιμομιξίας

Εξαιτίας αυτών των προβλημάτων, ιδιαίτερα πιθανό είναι να πέθανε από κάταγμα, ή από λοιμώδες νόσημα. Ένας οργανισμός εξασθενημένος όπως ο δικός του ήταν φυσικό να είναι ευάλωτος. Εξάλλου, ο πρόωρος θάνατός του ήταν μάλλον προδιαγεγραμμένος. Η αιμοφιλική δεν έχουν μεγάλη διάρκεια ζωής.

Ο κακότυχος Τουταγχαμών θάφτηκε βια-

Η χρυσή μάσκα του Τουταγχαμών, από διαφορετικές γωνίες (ταφικά ευρήματα).

σικά, σε πρόχειρο τάφο. Με το τέλος του, τελείωσε και η δυναστεία του Αμένοφης Γ' και ολοκλήρης της 18ης δυναστείας.

Για την ιστορία, η σύζυγός του Ανκεσεναμούν, μετά το θάνατο του νεαρού βασιλιά, απευθύνθηκε στο βασιλιά των Χετταίων, ζητώντας του να της στείλει έναν από τους γιούς του για να τον παντρευτεί και να αποκτήσει διάδοχο. Ο

Σφραγιδόλιθος που φέρει (στο όρθιο φυσίγγιο) το όνομα του Τουταγχαμών σε ιερογλυφική γραφή.

πρίγκιπας εστάλη, αλλά πέθανε πριν φτάσει στην Αίγυπτο. Τελικά στο θρόνο της Αιγύπτου ανέβηκε ο Χορεμχέμπ, ο "Θεός πατέρα", ο οποίος πέθανε κι αυτός, δίνοντας τη θέση του σε άλλο στρατιωτικό που άκουγε στο όνομα Ραμσής Α'. Μια νέα μεγάλη δυναστεία ξεκίνησε!

Παντελής Λεουσίας

Όταν ο Μπετόβεν "διέγραψε" το ...Χίτλερ!

Μάιος 1945. Η Γερμανία έχει πια χάσει τον πόλεμο. Μια χώρα κατεστραμμένη, γεμάτη ερείπια. Τα κρατικά ταχυδρομεία δεν λειτουργούν. Τοπικά, οι άνθρωποι μηχανεύονται τρόπους μεταφοράς της αλληλογραφίας. Η ανάγκη να δοθούν και να ληφθούν ειδήσεις είναι μεγάλη.

Υπάρχουν φυσικά πάντα αυτοί που σκέφτονται να εκδώσουν "γραμματόσημα" για αυτό το σκοπό. Και ήταν πολλοί. Όσο και αν φαίνεται απίστευτο, 141 μεγάλες και μικρές πόλεις κυκλοφόρησαν ιδιωτικά γραμματόσημα και στις τέσσερις ζώνες (Αμερικανική, Σοβιετική, Γαλλική και Αγγλική)!

Μερικές από αυτές τις εκδόσεις ήταν τελείως πρωτόγονες:

μικρά ορθογώνια χαρτάκια διάφορων χρωμάτων με "Gebühre Bezahlt" (πληρωμένο τέλος) και την ένδειξη του τέλους. Υπήρξαν όμως και άλλες επεξεργασμένες, με στέμματα, μνημεία και προσωπικότητες.

Αρκετά ήταν και τα γερμανικά γραμματόσημα που επισημάνθηκαν μόλις αποσύρθηκαν από την κυκλοφορία, κυρίως με το κεφάλι του Χίτλερ. Τα περισσότερα από αυτά ακυρώνονταν με ένα απλό Schwärzungen (μαύρη βούλα), μερικές φορές με οριζόντιες ή διαγώνιες χοντρές γραμμές, με το όνομα της ταχυδρομικής περιφέρειας, με το θυρέο της πόλης, με τη χρονολογία "1945", με το τέλος σε μαύρο κύκλο, με αστέρια, ακόμη και με το σταυρό της Λορένης και "Ρήνος-Δούναβις" στα γαλλικά. Τέλος, μερικά επισημάνθηκαν ένα "V" και τέσσερα σήματα του αλφάβητου Μορς (Νίκη) που ήταν το αρκτικόλεξο με το οποίο το ραδιόφωνο του Λονδίνου άνοιγε τις νυκτερινές μεταδόσεις του, και τα οποία στην πραγματικότητα ήταν οι τέσσερις πρώτες νότες από την 5η Συμφωνία του Μπετόβεν. Αυτή τη λύση υιοθέτησαν οι πόλεις Saulgau και Westerstede. Ήταν τελικά ο Μπετόβεν που "διέγραψε" τον Χίτλερ!

(Από το *Notiziario Tematico del CIFT*, αρ 160, Ιούνιος 2007)

Από το τσακμάκι στον αναπτήρα!

Είναι προφανές ότι η σπίθα εμφανίστηκε τυχαία, από τριβή ή κρούση. Καθώς μάλιστα κάποιες σπίθες έπεσαν πάνω σε εύφλεκτα υλικά, όπως ξερά φύλλα ή βρύα, θα μπορούσαν να είναι αφορμή για την εμφάνιση φωτιάς.

Σε κάθε περίπτωση, η πρώτη πραγματική ίσκα ήταν ένα μανιτάρι, το *fomes formentarius*. Αυτό επιβεβαιώθηκε από αρχαιολογικές έρευνες που πραγματοποιήσε ο Ελβετός Champriou. Αυτό το μανιτάρι τροφοδότησε με ίσκα για το άναμμα φωτιάς ολόκληρο το Μεσαίωνα. Εκείνα τα χρόνια, ωστόσο, για να βελτιωθεί η ικανότητα καύσης της εύφλεκτης σκόνης που εξαγεται από το μανιτάρι, το ενοποιούσαν με νιτρικό κάλιο, υλικό άγνωστο κατά την αρχαιότητα. Ο Champriou απέδειξε ότι τα προϊστορικά χρόνια μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε φυσικό νιτρικό κάλιο που εξαγόταν από μαύρα πηγάδια και κοπριές.

Ο πρώτος αναπτήρας, επομένως, ήταν ένα κομμάτι επιλεγμένης πέτρας που ονομάστηκε αργότερα “πυρίμαχη”. Όσο για τον σιδηροπυρίτη που χρησιμοποιήθηκε αργότερα και στον οποίο αναφέρονται ορισμένοι αρχαιολόγοι, είναι κατοπινή ανακάλυψη.

Σύγχρονος αυτού του αναπτήρα με κρούση είναι αυτός με τριβή, που τον αποκαλούν “αναπτήρα των αγρίων”. Στηρίζεται στη θερμότητα που παράγεται με την τριβή δύο κομματιών ξύλου, το ένα πιο σκληρό από το άλλο. Και στις δύο περιπτώσεις η ίσκα συγκεντρώνει τις σπίθες ή την πυράκτωση, και αναφλέγεται.

Αναπτήρα με πυρόλιθο (τσακμακόπετρα) χρησιμοποιούσαν οι Αιγύπτιοι 5000 χρόνια π.Χ., όπως κάνουν ακόμα και σήμερα στη Νιγηρία.

Στην ιστορική αρχαιότητα και στα ρωμαϊκά χρόνια το πραγματικό τσακμάκι είναι ένα κομμάτι σίδηρο που το “χτυπούσαν” επάνω σε μια πέτρα. Από τον 12ο αιώνα χρησιμοποιείται ο χάλυβας (σίδηρος και άνθρακας) και είναι φανερό ότι από αυτό προέρχεται το όνομα του αναπτήρα στα ιταλικά *acciaiino* (*acciaio*=χάλυβας). Με τη χρήση του χάλυβα επέρχεται μία εξέλιξη κυρίως αισθητική, αφού το τσακμάκι παραμένει λειτουργικά ίδιο μέχρι τον 18ο αιώνα. Η μόνη διαφορά είναι η εμφάνιση διακοσμήσεων, εγχαράξεων, διατρήσεων κλπ.

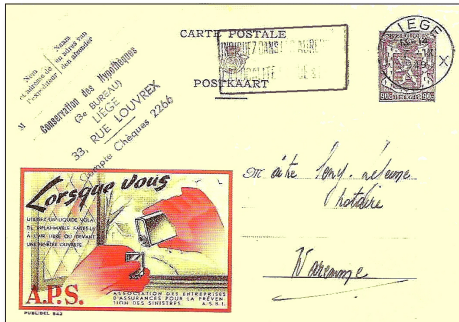
Το περισσότερο τυπικό σχήμα του αναπτήρα ταυτίζεται με τη στυλιζαρισμένη εικόνα του μετωπικού οστού του κριού. Η ταύτιση αυτή, ηθελημένη ή όχι, οδηγεί στον κριό της μυθολογίας, στον κριό σύμβολο δύναμης και θάρρους, στη γνωστή απόδοσή του σε εραλδικό έμβλημα κλπ., ενώ ο χάλυβας παραπέμπει στην “αντοχή” και στην “καθαρότητα”. Αυτού του τύπου οι αναπτήρες προαγγέλλουν το “νεσεσέρ της φωτιάς”, ένα κουτί που συνενώνει τα τρία απαραίτητα στοιχεία: το τσακμάκι, την πέτρα και την ίσκα.

Από τη διατήρηση της φυσικής φωτιάς περνάμε στην παραγωγή της, τεχνική που σίγουρα χρειάστηκε πολύς χρόνος για αναπτύ-

Το μανιτάρι *fomes formentarius*.

“Όταν χρησιμοποιείτε υγρό για το γέμισμα αναπτήρα, προσοχή στην πυρκαγιά!” (βελγικό “Publibel”).

Μονόφυλλο Ινδίας, αντικαπνιστικής εκστρατείας. “Τσιγαροκέφαλος” κύριος ανάβει τον αναπτήρα.

χθεί. Ωστόσο, κατά πάσα πιθανότητα, άλλος τόσος χρόνος θα απαιτήθηκε ώστε ο πρωτόγονος άνθρωπος να περάσει από το σπινθήρα στη φλόγα, με άλλα λόγια στην ανακάλυψη της ίσκας.

Το μειονέκτημα της ίσκας είναι η μεγάλη ευαισθησία της στην υγρασία. Γι’ αυτό και κάποια στιγμή εμφανίστηκαν ειδικές θήκες για την προστασία της, μερικές από τις οποίες ιδιαίτερα εκκεντρικές, όπως τα “κέρταρα για ίσκες” που ήταν σκαλισμένα σε δόντια κροκοδείλου, οι ουρές σαύρας, οι ινδικές καρύδες. Οι περισσότερες από αυτές τις θήκες χρησιμοποιήθηκαν από Πορτογάλους θαλασσοπόρους που επέστρεφαν από την Αμερική.

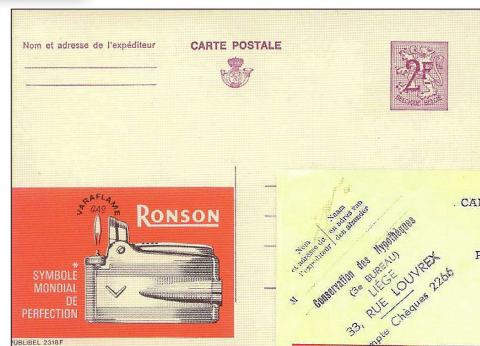
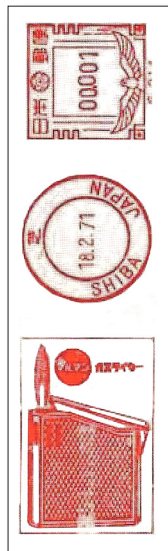
Πρέπει να περιμένουμε μέχρι το 1830 για να δούμε την ίσκα να αντικαθίσταται από το φυτίλι πλεγμένο σε πλεξούδα που δεν αντιμετωπίζει δυσκολίες με την υγρασία. Περιέχεται σε μία θήκη εφοδιασμένη με τροχό, ο οποίος σπρώχνει το φυτίλι προς τα επάνω όταν είναι η στιγμή για το άναμμα και το ωθεί, κατόπιν, προς τα μέσα για να σβήσει τη φλόγα.

Μεταξύ 16ου και 17ου αιώνα γίνονται οι πρώτες προσπάθειες για την αυτοματοποίηση της κίνησης, καθώς είναι ενοχλητικό να “κτυπά” κανείς με την παλάμη του το τσακμάκι. Καταφεύγουμε σε οδοντωτούς τροχούς, μπάρες με δόντια για γρανάζια, ελατήρια. Όλοι σχεδόν οι μηχανισμοί είναι εμπνευσμένοι από τα πρώτα πυροβόλα όπλα, για να μην ειπωθεί ότι ίσως τα όπλα να έχουν πάρει έμπνευ-

ση από τους αναπτήρες. Ούτως ή άλλως, οι “αυτόματοι” αναπτήρες παραπέμπουν σκόπιμα στα πυροβόλα όπλα, με την ξύλινη λαβή και τον κόκορα με την τσακμακόπετρα. Αυτή κινείται με μία σκανδάλη με ελατήριο και πηγαίνει να χτυπήσει το κάλυμμα του χαλύβδινου δίσκου παράγοντας το σπινθήρα, ο οποίος θα πέσει με τη σειρά του στη γεμάτη με σκόνη ίσκα λεκανίτσα.

Στον ηλεκτροστατικό αναπτήρα του Lorentz, ένας πίδακας υδρογόνου φλέγεται από μια σπίθα που παράγει μια ηλεκτροφόρα πηγή σε μικρογραφία. Αυτός ο τύπος έδωσε αφορμή για πραγματικές καλλιτεχνικές δημιουργίες, με το σώμα του αναπτήρα από κρύσταλλο και συναρμογή από επιχρυσωμένο χαλκό. Αυτοί οι αναπτήρες έχουν γίνει σπάνια, περιζήτητα και πανάκριβα συλλεκτικά αντικείμενα.

Ο κοινός παρονομαστής αυτών των αντικειμένων είναι ο βαθμός επι-

Βελγικό μονόφυλλο “Publibel”.

κινδυνότητάς τους, που ίσως φτάνει στο αποκορύφωμα με τον αναπτήρα με υδράργυρο. Αβλαβής, αλλά με μικρή διάδοση, ο αναπτήρας με αδιαβατική πίεση αέρα, ένα είδος “αντλίας” που εκμεταλλεύεται τη θερμότητα που εκλύεται από την βίαιη συμπίεση του αέρα. Υπάρχουν μαρτυρίες μιας πανάρχαιας χρήσης του μεταξύ των αυτοχθόνων πληθυσμών της Μαλαισίας, αλλά η ευρωπαϊκή έκδοση του 19ου αιώνα (έμβολο και κύλινδρος από μέταλλο) δεν είχε καμία τύχη.

Οι δύο ανακαλύψεις που στο πέρασμα μεταξύ των δύο αιώνων σημάδεψαν την πιο αποτελεσματική καμπή στην εξέλιξη του αναπτήρα είναι η τεχνητή τσακμακόπετρα και η βενζίνη. Μελετώντας τις ιδιότητες των μετάλλων που προέρχονταν από τις σπάνιες χώρες, ο Αυστριακός επιστήμονας Auer von Melbach συνειδητοποίησε ότι ένα κράμα σιδήρου και κέριου παράγει σπινθήρα όταν διατρέχεται από ένα κομμάτι χάλυβα. Έτσι γεννήθηκε η “πέτρα”. Το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας έχει ημερομηνία 31 Ιουλίου 1878.

Το επόμενο και καθοριστικό βήμα που θα ακολουθήσει είναι ο τροχίσκος, ένα μικρό κυλινδρικό ραβδωτό κομμάτι χάλυβα, το οποίο μεταδίδει με το δάχτυλο μία κυκλική κίνηση που τριβεί τα επάνω στην πέτρα. Ο σπινθήρας που προκύπτει ανάβει το φιλίλι που υπάρχει στο επάνω μέρος του αναπτήρα, το οποίο παραμένει συνεχώς εμποτισμένο επειδή η άλλη άκρη του “αντλίας” από τη δεξαμενή της βενζίνης.

Οι αυτόματοι και ημιαυτόματοι αναπτήρες που θα εμφανιστούν αργότερα, μετά τον 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο, είναι μόνο βελτιώσεις του συστήματος. Αυτοί με τον τροχό ήταν οι πρωταγωνιστές του πολέμου 1914-18. Η ζωή στα χαρακώματα, με τις ατελείωτες ώρες της ανίας, καθιστούσε δύσκολη τη χρήση των σπίρ-

των. Ως εκ τούτου γεννήθηκαν οι αναπτήρες των στρατιωτών, με τα πιο απροσδόκητα μέσα και τις πιο ανόμοιες μορφές.

Η χρήση του φυσικού αερίου (αρχικά με μικρές ανταλλακτικές δεξαμενές, στη συνέχεια με δεξαμενές που γέμιζαν και πάλι) είχε δύο αντίθετες συνέπειες. Από τη μία πλευρά ο αναπτήρας έγινε τόσο κοινός ώστε γρήγορα μετατράπηκε σε “αναπτήρα μιας χρήσης” (ο πρώτος εισήχθη το 1961), ενώ από την άλλη έφτασε σε τέτοια φινέτσα κατασκευής και σχεδιασμού από τους μεγάλους στυλίστες, ώστε κατέληξε πραγματικό στολίδι της κοσμηματοποιίας.

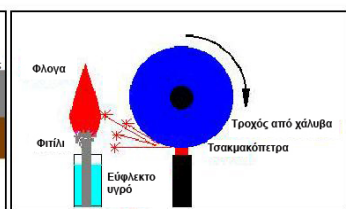
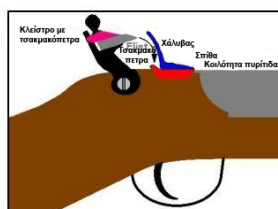
Ωστόσο, τόσο η πέτρα, όσο και η βενζίνη, δεν θα διαρκέσουν για πολύ.

Η πρακτική εφαρμογή των πιεζοηλεκτρικών ιδιοτήτων των κεραμικών, που μετατρέπουν την μηχανική ενέργεια σε ηλεκτρική, επέτρεψε να συνειδητοποιήσουμε ένα νέο τρόπο ανάφλεξης. Και δίπλα σε αυτό τον τύπο αναπτήρα που διαδίδεται όλο και περισσότερο, ιδού και τα συστήματα με βάση τον χαλαζία, τα ηλεκτρομαγνητικά με μόνιμο μαγνήτη, άλλοι ηλεκτρονικοί αναπτήρες που αρκεί να τους “ακουμπήσετε” για να έχετε άμεσα τη φλόγα.

Ο πρώτος πιεζοηλεκτρικός αναπτήρας χαλαζία παρουσιάστηκε το 1966. Ο ηλεκτρονικός με ολοκληρωμένο κύκλωμα είναι του 1975. Τέλος, το 1981 ήρθε ο αναπτήρας που δεν χρειάζεται ούτε καν να τον ακουμπήσουμε. Αρκεί μόνο να διακόψετε μια ορισμένη “ακτίνα”, μια δέσμη ηλεκτρονίων, και η φλόγα είναι άμεση και αθόρυβη.

Giovanni Bertolini

Από το Notiziario Tematico del CIFT.
Μετάφραση Παντελή Λεουσία

Πιστόλι με τσακμακόπετρα. Δεξιά, απεικόνιση του τρόπου λειτουργίας του, καθώς και του τρόπου λειτουργίας του κλασικού αναπτήρα βανζίνης.

Caretta caretta

Η *Caretta caretta*, ένα από τα επτά είδη θαλάσσιων χελωνών του πλανήτη μας, ζει περίπου 80 χρόνια και τρέφεται κυρίως με θαλάσσια φυτά και ασπόνδυλα. Ζει στη θάλασσα αλλά έχει πνεύμονες, με αποτέλεσμα να βγαίνει συχνά στην επιφάνεια της θάλασσας για να αναπνεύσει και στις αμμώδεις παραλίες όπου γεννήθηκε η ίδια για να γεννήσει. Εκεί ολοκληρώνεται ο βιολογικός της κύκλος με την ωοτοκία, την εκκόλαψη, και την είσοδο των νεοσσών στη θάλασσα.

Η αναπαραγωγική περίοδος ξεκινά νωρίς την άνοιξη στη θάλασσα. Στη συνέχεια, σε κάθε περίοδο ωοτοκίας, οι θηλυκές γεννούν τρεις με τέσσερις φορές, τις βραδινές ώρες, σε αμμώδεις παραλίες με ήπιες κλίσεις και χωρίς εμπόδια, όπου η άμμος έχει τα κατάλληλα χαρακτηριστικά, τη σωστή θερμοκρασία και υγρασία, στοιχεία απαραίτητα στοιχεία για την επώαση.

Αφού η χελώνα βρει το κατάλληλο σημείο, φτιάχνει τη φωλιά της μέσα στην οποία γεννά περίπου 120 αυγά άσπρα, μικρά και στρογγυλά. Μοιάζουν με μπαλάκια του πινγκ πονγκ και περιβάλλονται από μία ρευστή αντισηπτική ουσία που τα προστατεύει. Η εκκόλαψη τους διαρκεί περίπου δύο μήνες. Κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών του Ιουλίου και του Αυγούστου περίπου το 70% των αυγών θα εκκολαφθεί.

Οι νεοσσοί, μόλις εκκολαφθούν, ανεβαίνουν όλοι μαζί στην επιφάνεια της άμμου και κατευθύνονται προς τη θάλασσα. Κάνουν την

έξοδό τους συνήθως κατά τη διάρκεια της νύχτας ή νωρίς το χάραμα και προσανατολίζονται προς τον φωτεινότερο ορίζοντα. Αυτό το πρώτο ταξίδι των νεοσσών είναι και το σημαντικότερο της ζωής τους γιατί βοηθά τα χελωνάκια να προσανατολιστούν και να μπορέσουν να ξεαναγυρίσουν στον ίδιο τόπο μερικές δεκαετίες αργότερα για να γεννήσουν και να αναπαραχθούν. Οι νεοσσοί έχουν να αντιμετωπίσουν πολλούς φυσικούς εχθρούς όπως καβούρια, γλάρους και ψάρια. Η θνησιμότητά τους είναι εξαιρετικά υψηλή. Υπολογίζεται ότι σε κάθε χίλια χελωνάκια επιζεί και ενηλικιώνεται μόνο ένα!

Η θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta* έχει καταχωρηθεί στο Διεθνές Κόκκινο Βιβλίο ως απειλούμενο είδος. Ανάμεσα στις κύριες απειλές που αντιμετωπίζει είναι η υποβάθμιση και η καταστροφή των βιοτόπων αναπαραγωγής της, η χρήση αλιευτικών εργαλείων, η ύπαρξη σκουπιδιών και πλαστικών σακουλών. Στην Ελλάδα και ιδιαίτερα στη Ζάκυνθο που φιλο-

ξενεί κάποιες από τις σημαντικότερες παραλίες για την αναπαραγωγή της *Caretta caretta* στη Μεσόγειο, η τουριστική ανάπτυξη κοντά στους τόπους ωοτοκίας με τις πολεοδομικές παρεμβάσεις, τον έντονο φωτισμό και τους θορύβους λόγω των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, προβάλλει ως ξεχωριστός παράγοντας που επηρεάζει αρνητικά τις περιοχές ωοτοκίας.

Σπύρος Γ. Παπαγιάννης

Μεγάλα λατρευτικά κέντρα του πλανήτη

ΧΑΡΜΑΝΤΙΡ ΣΑΧΙΜΠ

Ο Χρυσαφένιος Ναός

Χρυσαφένιος Ναός είναι το κοινό όνομα που δόθηκε στον Χαρμαντίρ Σαχίμπ (= Περιδολοξο Ναό του Θεού), το ιερότερο οικοδόμημα των Σιχ. Βρίσκεται στην καρδιά της πόλης Αμριτσάρ του Πεντγιάμπ, στα βορειοδυτικά της Ινδίας.

Η κατασκευή του άρχισε το 1601 από τον Γκουρού Αργιάν, 5ο πνευματικό δάσκαλο των Σιχ, στο σημείο όπου στοχαζόταν ο Γκουρού Νανάκ (1469-1539), ο ιδρυτής του Σιχισμού.

Το 1757, ο ναός καταστράφηκε από επιδρομή Αφγανών και, οκτώ χρόνια μετά, ανακατασκευάστηκε.

Ο Χρυσαφένιος Ναός βρίσκεται στο κέντρο της "Αρμίτ Σαροβάρ" (στερνα από Νέκταρ), μιας τετράγωνης ιερής λίμνης με πλευρά 150 μ μήκους. Το σημείο όπου βρίσκεται είναι το χαμηλότερο της πόλης, συμβολίζοντας έτσι τη δυνατότητα φυσικής "ροής" όλων των οπαδών της θρησκείας προς αυτήν, αλλά και δίνοντας τη δυνατότητα συνεχούς τροφοδοσίας της λίμνης από τα νερά της βροχής.

Η είσοδος στη λίμνη είναι δυνατή από τέσσερες εισόδους που συμβολίζουν το άνοιγμα της θρησκείας των Σιχ προς όλους τους λαούς, όλων των θρη-

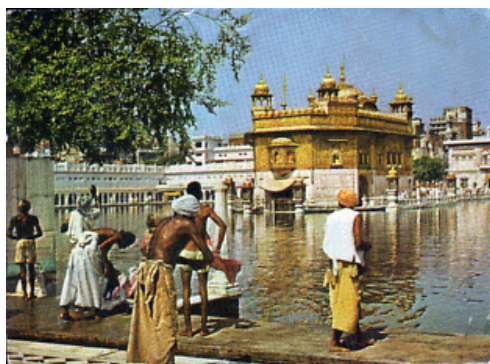
σκειών, από τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.

Η λίμνη περιτριγυρίζεται από ένα μεγάλο σύμπλεγμα "γκουντουαράς" (τόπους λατρείας ή και απλής συνάθροισης των Σιχ), οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο Akal Takht (Θρόνος της Αθανασίας), τα langar (τραπεζαρίες όπου προσφέρονται δωρεάν γεύματα στους προσκυνητές), ένα μουσείο κτλ.

Αφού διασχίσει κανείς μία διαδρομή καλυμμένη με λευκό μάρμαρο, εισέρχεται στην καδιά του ναού από τη "Γέφυρα του Γκουρού", μία επίσης μαρμαρίνη γέφυρα 60 μέτρων μήκους. Από εκεί, επισκέπτες και προσκυνητές μπαίνουν στον περίβολο, αφού πρώτα βγάλουν τα παπούτσια τους, πλύνουν τα πόδια τους σε ειδικές γούρνες και καλύψουν το κεφάλι τους.

Ο ναός είναι ένα μεγαλόπρεπο οικοδόμημα τριών ορόφων, με ολόκληρο το επάνω τμήμα του καλυμμένο με φύλλα χρυσού. Η κάλυψη έγινε τον 19ο αιώνα με εντολή του μαχαραγιά Ρανγλιτ Σιγκ. Η όλη κατασκευή είναι εξ ολοκλήρου από μάρμαρο διαφορετικών χρωμάτων, συνταιρια-

σμένο με σεντέφι (μάρμαρο) και ημιπολύτιμες πέτρες. Η ταράτσα είναι διακοσμημένη με τέσ-

σερα “ταχάτρι” (κατασκευές με κίονες που καλύπτονται με θολωτή στέγη), ο τρούλος των οποίων έχει σχήμα ανεστραμμένου λωτού και είναι επίσης καλυμμένος με φύλλο χρυσού.

Ο Χρυσαφένιος Ναός φιλοξενεί το “Γκράνθ Σαχίμπ”, το Ιερό Βιβλίο των Σιχ, ένα ογκώδες κείμενο που συντέθηκε και συγγράφηκε μεταξύ των ετών 1469 -1708, και το οποίο περιλαμβάνει ύμνους, περιγραφές των προτερημάτων του Θεού και το γιατί πρέπει κανείς να στοχάζεται στο όνομά του. Οι ιεροί ύμνοι (κιτράν) τραγουδιούνται αδιάκοπα μέσα στο ναό, ενώ μουσικοί συνοδεύουν με ανάλογη μουσική.

Στις 5 Ιουνίου 1984 ο Χρυσαφένιος Ναός έγινε θέατρο μιας στρατιωτικής επιχείρησης που διέταξε η πρωθυπουργός της Ινδίας Ίντιρα Γκάντι, με σκοπό την

απομάκρυνση των Σιχ που είχαν εγκλειστεί στο ναό. Ήταν η περίοδος που οι Σιχ αγωνίζονταν για ανεξαρτητοποίηση από την Ινδική Ομοσπονδία.

Η επιχείρηση εξελίχθηκε σε σφαγή. Οι επίσημοι αριθμοί των θυμάτων στρατιωτών

ήταν 84 νεκροί και 248 τραυματίες, ενώ μεταξύ των προσκυνητών υπήρξαν 493 νεκροί (από αυτούς 100 ήταν γυναίκες και 75 παιδιά) και 86 τραυματίες.

Στα ίδια γεγονότα ο ναός πυρπολήθηκε και πάλι, και ανοικοδομήθηκε.

Οι Σιχ θεώρησαν την παραβίαση του ιερού τόπου τους ως μεγάλη προσβολή, με αποτέλε-

σμα τέσσερις μήνες αργότερα η Ίντιρα Γκάντι να δολοφονηθεί από τους ίδιους του ομοσπονδιακούς σωματοφύλακες της.

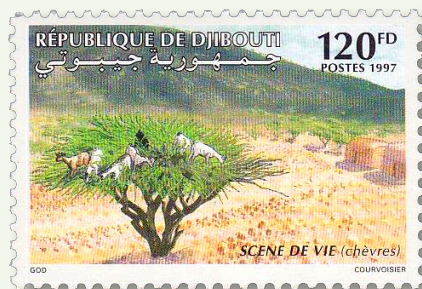
Παντελής Λεούσης

Οι κασίκες και οι επιβλαβείς διατροφικές τους συνήθειες!

Όλοι γνωρίζουμε ή έχουμε ακούσει για τις κασίκες και για τις ζημιές που κάνουν στη δασική βλάστηση. Διότι ενώ τα προβατοειδή αρκούνται στη χλόη και στα φυτά που βρίσκονται στο έδαφος, οι κασίκες (ή αίγες, αν προτιμάτε) σκαρφαλώνουν επάνω στους κορμούς θάμνων και δέντρων, αποφιλώνοντάς τα από κλαδιά και φύλλα, με συχνά μοιραίο αποτέλεσμα για τη μέση βλάστηση της περιοχής.

Ότι βέβαια και να λέγαμε γι' αυτή την αλήθεια, όσο και να την περιγράφαμε με πειστικά λόγια, δεν θα μπορούσε να γίνει τόσο έντονα εμφανής όσο με την εικόνα του παρακείμενου γραμματοσήμου. Διότι είναι γνωστό σε όλους τους θεματικούς ότι “όσο αξίζει μία εικόνα ... γραμματοσήμου δεν αξίζουν χίλιες λέξεις”!

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

α) ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Στις 18 Απριλίου κυκλοφόρησε η 2η σειρά γραμματοσήμων του 2012 με τίτλο "ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ", αποτελούμενη από 6 γραμματόσημα συνολικής αξίας € 6.07, σε 120.000 πλήρεις σειρές. Κυκλοφόρησαν επίσης 2 X 10.000 ΦΠΗΚ προς € 8.20 το σετ, 20.000 τευχίδια με αυτοκόλλητα γραμματόσημα (καθένα από τα οποία περιέχει δέκα γραμματόσημα των € 0.60 χωρίς έδειξη τέλους) προς € 6.07 έκαστο, 2.000 τυποποιημένες σειρές προς € 8.80, 1.500 απλά λευκώματα σειράς προς € 22.50 και 1500 σετ Καρτών Μάξιμουμ προς € 9.60 το σετ.

Η κλάση των € 0.60 κυκλοφόρησε χωρίς ένδειξη τέλους, αλλά με την ένδειξη "έως 20 γρ. εσωτερικού".

• Στις 10 Μαΐου κυκλοφόρησε η 3η σειρά γραμματοσήμων του 2012 με τίτλο "EUROPA 2012 - Visit Greece", αποτελούμενη από 2 γραμματόσημα συνολικής αξίας € 4.00, σε 100.000 πλήρεις σειρές σε φυλλάρακια των οκτώ διπλών γραμματοσήμων. Κυκλοφόρησαν επίσης 10.000 ΦΠΗΚ προς € 5.30 το σετ, 12.000 αριθμημένα τευχίδια προς € 8.00 έκαστο και 1.000 απλά λευκώματα σειράς προς € 14.00.

• Στις 25 Ιουνίου κυκλοφόρησε η 4η σειρά γραμματοσήμων του 2012 με τίτλο “ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ”, αποτελούμενη από 6 γραμματόσημα συνολικής αξίας € 6.01 σε 120.000 πλήρεις σειρές, 10.000 τευχίδια με 10 αυτοκόλλητα γραμματόσημα των 0.62 και 40.000 τευχίδια με 10 αυτοκόλλητα γραμματόσημα των € 0,78. Εκδόθηκαν επίσης 10.000 διπλοί ΦΠΗΚ προς € 8.10 το σετ, 2.000 τυποποιημένες σειρές προς € 8.70, 1.000 απλά λευκώματα σειράς προς € 19.00 και 1.500 σετ Καρτών Μάξιμουμ προς € 9.60.

ΚΥΠΡΟΥ

• Στις 2 Μαΐου 2012 κυκλοφόρησε η σειρά ενός γραμματοσήμου με τίτλο “ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ - ΓΙΑΣΕΜΙ”, αξίας € 0.34 σε 250.000 τεμάχια και ένα φεγιέ αξίας € 0.85 σε 250.000 τεμάχια. Κυκλοφόρησαν επίσης 7.000 ΦΠΗΚ με το γραμματόσημο και το φεγιέ, προς € 1.53.

• Στις 2 Μαΐου 2012 κυκλοφόρησε επίσης η σειρά “ΕΥΡΩΠΗ - Επισκεφτείτε την Κύπρο”, αποτελούμενη από δύο γραμματόσημα συνολικής αξίας € 1.19, σε 50.000 πλήρεις σειρές και 7.000 ΦΠΗΚ προς 1.52. Κυκλοφόρησαν επίσης 15.000 τευχίδια προς € 4.76 έκαστο.

• Την 1η Ιουλίου 2012 κυκλοφόρησε η σειρά “Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2012”, αποτελούμενη από ένα γραμματόσημο αξίας € 0.51, σε 50.000 τεμάχια και 7.000 ΦΠΗΚ, καθώς και από ένα φεγί αξίας € 10.00 σε 20.000 τεμάχια, και 7.000 ΦΠΗΚ προς € 10.34.

β) ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΕΣ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

ΕΛΛΑΔΑΣ

• Με την ευκαιρία των εργασιών της Τελετής Αφής της Ολυμπιακής Φλόγας στην Αρχαία Ολυμπία για τους XXX Ολυμπιακούς Αγώνες “ΛΟΝΔΙΝΟ 2012” και της Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας που ακολούθησε και ολοκληρώθηκε με την Τελετή Παράδοσης της Φλόγας στους διοργανωτές στο Παναθηναϊκό Στάδιο, χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω επτά Ειδικές Αναμνηστικές Σφραγίδες, ως ακολούθως:

- α. Στις 10 Μαΐου 2012, στο Ταχ. Κατάστημα της Αρχαίας Ολυμπίας (Τελετή Αφής).
- β. Στις 12 Μαΐου 2012, στο Κεντρικό Ταχ. Κατάστημα Ιωαννίνων.
- γ. Στις 13 Μαΐου 2012, στο Κεντρικό Ταχ. Κατάστημα Καβάλας.
- δ. Στις 14 Μαΐου 2012, στο Κεντρικό Ταχ. Κατάστημα Δράμας.
- ε. Στις 15 Μαΐου 2012, στο Κεντρικό Ταχ. Κατάστημα Λαμίας.
- στ. Στις 16 Μαΐου 2012, στη Θυρίδα Συναλλαγής του Περιπτέρου Ακρόπολης.
- ζ. Στις 17 Μαΐου 2012, ημέρα Πέμπτη στο Ταχυδρομικό & Φιλοτελικό Μουσείο.

• Με την ευκαιρία της 3ης Τοπικής Έκθεσης Γραμματοσήμου με τίτλο “Θεματική Έκθεση Γραμματοσήμου και Φωτογραφίας της Ρόδου του χθες”, που πραγματοποιήθηκε στη Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου από 11 έως 18 Μαΐου 2012, χρησιμοποιήθηκε ειδική αναμνηστική σφραγίδα την 11η Μαΐου 2012.

- Με την ευκαιρία της 18ης Παγκόσμιας Έκθεσης Συλλεκτικών Ολυμπιακών Ενθυμημάτων που πραγματοποιήθηκε στο Ζάππειο Μέγαρο από 17 έως 20 Μαΐου 2012. χρησιμοποιήθηκε ειδική αναμνηστική σφραγίδα την 17η Μαΐου 2012.

- Με την ευκαιρία των εργασιών της Συνόδου της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας στην Αρχαία Ολυμπία, χρησιμοποιήθηκαν οι παρακάτω δύο ειδικές αναμνηστικές σφραγίδες:

- α. την 15η Μαΐου 2012 (11η Κοινή Σύνοδος για Προέδρους ή Διευθυντές Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών και Στελέχη Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών), και

- β. την 18η Ιουνίου 2012 (52α Σύνοδος για Νέους Μετέχοντες)..

- Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 80 χρόνων του Ιερού Καθεδρικού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Ηλιούπολης χρησιμοποιήθηκε ειδική αναμνηστική σφραγίδα την 25η Ιουνίου 2012.

- Με την ευκαιρία της έκθεσης που οργανώθηκε στον Παππάδο της Γέρας της Λέσβου με τίτλο "Το Αιγαίο μέσα από τα γραμματόσημα" για τα 100 χρόνια από την απελευθέρωση της Μυτιλήνης, χρησιμοποιήθηκε στις 27 Ιουλίου 2012 ειδική αναμνηστική σφραγίδα.

ΚΥΠΡΟΥ

- C8/2012. Χρησιμοποιήθηκε από 11 έως 18 Μαΐου 2012, με την ευκαιρία της 37ης Διεθνούς Εκθέσεως Κύπρου (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

- C5/2012. Χρησιμοποιήθηκε από 9 έως 17 Ιουνίου 2012, με την ευκαιρία της Διεθνούς Φιλοτελικής Έκθεσης "Planète Timbre 2012" που έγινε στο Παρίσι τις παρπάνω ημερομηνίες.

γ) ΣΦΡΑΓΙΣΤΙΚΟΙ ΔΑΚΤΥΛΙΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ:

ΕΛΛΑΔΑΣ

- "ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΕΤΕ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΚΤΕΣ". Χρησιμοποιήθηκε από 1 έως 5 Ιουνίου 2012.

ΚΥΠΡΟΥ

- S6/2012. Χρησιμοποιήθηκε από 21 έως 25 Μαΐου 2012 με την ευκαιρία της 37ης Διεθνούς Εκθέσεως Κύπρου (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

- S7/2012. Χρησιμοποιήθηκε από 28 Μαΐου έως 1 Ιουνίου 2012 με την ευκαιρία της Γιορτής του Κατακλυσμού (1-6 Ιουνίου 2012) (Γνωστή επαναλαμβανόμενη σφραγίδα).

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ILHAVO '12	Portugal	2-7 /10/ 12	A. Βιρβίλης	210 4521971
IPHLA' 12	Mainz	2-5/11/12	;	
AUSTRALIA 2013	Melbourne,	10-15/05/13	Αλ. Γαληνός	210 3305086, kollecti@otenet.gr
THAILAND'13	Bangkok,	2-14/08/13	Λ. Πετρόπουλος	6947 217712, lasarosp@yahoo.com
BRASILIANA'13	Rio de Janeiro,	11-17/11/13	Γ. Θωμαρέης	6974465742, albani@tee.gr
ESPANA '13	Μαδρίτη	;	Ελλείπουν πληροφορίες	
PHILAKOREA '14	;	;	Ελλείπουν πληροφορίες	
DUBAI '14	Ντουμπάι	;	Ελλείπουν πληροφορίες	
LONDON 2015	EUROPHILEX	13-16/05/15	Ελλείπουν πληροφορίες	

Ένα από τα πολλά χαρακτηριστικά θρησκευτικά έθιμα της Ιταλίας λαβαίνει χώρα κάθε χρόνο, τη Μεγάλη Παρασκευή, στη μικρή πόλη San Marco in Lamis που βρίσκεται κοντά στη Foggia, στην Puglia (Απουλία) της Κάτω Ιταλίας.

Αυτή η πολίχνη των 15.000 κατοίκων είναι σε μεγάλο βαθμό γνωστή χάρη σε αυτό το παράξενο, υποβλητικό και ασυνήθιστο έθιμο, που διεξάγεται αδιάκοπα εδώ και τρεις αιώνες. Πρόκειται για μία παραδοσιακή πομπή που ονομάζεται Φράκιε (fracchie), και που κάθε χρόνο προσελκύει μεγάλο πλήθος ξένων επισκεπτών.

Οι “φράκιε” (fracchie) είναι τεράστια πυρσού, που παρασκευάζονται από χονδρούς κορμούς δένδρων, σχισμένους σε διαμήκη κωνικό σχήμα και παραγεμισμένους με ξύλα. Μόλις πέσει το σούρουπο, οι πυρσού ανάβουν και γίνονται κινητές φωτιές για να φωτίζουν την πορεία της Λυπημένης Παναγίας, την ώρα που αναζητά τον πεθαμένο γιό της Ιησού κατά μήκος των οδών της πόλης.

Φαίνεται ότι η προέλευση αυτής της τελετουργίας χρονολογείται στις αρχές του 18ου αιώνα, εποχή κατά την οποία οικοδομήθηκε η εκκλησία της Λυπημένης Παναγίας. Ωστόσο, εκτός από θρησκευτικούς και λατρευτικούς λόγους, το έθιμο πρέπει να συνδέεται και με πρακτικά κίνητρα που οφείλονται στις φυσικές τοπικές συνθήκες.

Πράγματι, όταν το 1717 χτίστηκε η εκκλη-

σία της Λυπημένης Παναγίας, αυτή βρισκόταν εκτός της κατοικημένης περιοχής, σε αρκετή απόσταση από την πόλη. Σε αυτή την κατάσταση παρέμεινε μέχρι τις δύο τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα. Το γεγονός αυτό διέγειρε τη φαντασία των κατοίκων, οι οποίοι, θεωρώντας ότι όφειλαν να διευκολύνουν την Παναγία να διανύσει τη σκοτεινή διαδρομή από την εκκλησία

της μέχρι την κολογιακή εκκλησία του χωριού όπου φυλασσόταν το Σώμα του Χριστού, πίστευαν ότι πρέπει να φωτίζουν το διάβα της με πυρσούς.

Η ετυμολογία της λέξης “fracchia” παραμένει ακόμα και σήμερα αβέβαιη. Ίσως προέρχεται από το λατινικό “fractus” (= σπασμένο, θρυμματισμένο, ανοιγμένο, σε σχέση με τον “ανοιγμένο” κορμό του δέντρου που συμπληρώνεται με ξυλεία). Αντιμετωπίζεται ωστόσο και η εκδοχή να προέρχεται από

την τοπική διάλεκτο του Abruzzo, όπου η λέξη “farchia” (δάδα, πυρσός), μετασχηματίστηκε με μετάθεση σε “fracchia”.

Το γραματόσημο αυτό αποτελεί τη συνέχεια μιας μακράς σειράς εκδόσεων που κάνουν γνωστά στο ευρύτερο κοινό τα πολλά θρησκευτικά έθιμα και δρώμενα της γειτονικής μας χώρας, συμβάλλοντας έτσι στην καλύτερη γνωριμία των τοπικών φολκλορικών εκδηλώσεων, αλλά και στην ανάπτυξη του προσοδοφόρου θρησκευτικού τουρισμού.

Λάκης Τσάκωνας